



Με τη συγχρηματοδότηση  
της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Κυπριακή Δημοκρατία



ΤΜΗΜΑ  
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΘΑΛΕΙΑ» ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ, ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ  
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2021 - 2027**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΡΧΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΛΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΗΓΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣΤΗΣ  
ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ / ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ  
ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΩΝΩ ΟΣΟ ΠΕΤΩ  
(ΠΟΠ) ΜΕ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΕΝΗ ΣΑΚΟΥΛΑ**

**ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΟΔΗΓΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ**

**ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ**

**ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**Ιούνιος 2021**

## Πίνακας Περιεχομένων

1. Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη διαχείριση των Δημοτικών Αποβλήτων .....	6
2. Ευρωπαϊκό Θεσμικό Πλαίσιο σχετικά με τα απόβλητα .....	8
3. Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο.....	9
4. Σκοπός του Προγράμματος.....	9
5. Προϋπολογισμός του Προγράμματος.....	11
6. Περίοδος εφαρμογής του Προγράμματος.....	12
7. Φορέας Υλοποίησης .....	12
8. Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος .....	13
8.1. Χρονοδιάγραμμα του Προγράμματος.....	15
9. Δικαιούχοι .....	17
9.1. Συντονιστής Ομάδας ΑΤΑ.....	17
10. Προϋποθέσεις συμμετοχής .....	17
11. Δείκτες .....	18
12. Όρια και οικονομικής στήριξη.....	19
13. Επιλέξιμες δαπάνες .....	20
13.1. Ύψος οικονομικής στήριξης ανά δράση .....	20
13.2. Περιγραφή επιλέξιμων δαπανών.....	23
13.2.1. Μελέτη τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας .....	23
13.2.2. Επικοινωνία - Πληροφόρηση.....	24
13.2.3. Αναβάθμιση υποδομής / εξοπλισμού διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής ανακυκλώσιμων και οργανικών / βιολογικών αποβλήτων .....	25

13.2.4. Παρακολούθηση της υλοποίησης του Έργου .....	26
14. Εκδήλωση Ενδιαφέροντος .....	26
14.1. Απαιτούμενα δικαιολογητικά .....	26
14.2. Οδηγίες Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος .....	26
14.3. Πληροφορίες / Διευκρινίσεις .....	28
15. Διαδικασία αξιολόγησης των Εκδηλώσεων Ενδιαφέροντος .....	28
15.1. Όργανα αξιολόγησης και λήψης απόφασης - Επιτροπή αξιολόγησης .....	28
15.2. Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων και δικαιολογητικών συμμετοχής .....	29
16. Διαδικασία αξιολόγησης των Προτάσεων Έργων .....	30
16.1. Έλεγχος προϋποθέσεων επιλεξιμότητας – Κριτηρίων Συμβατότητας - Αξιολόγηση της Μελέτης τεκμηρίωσης της Βιωσιμότητας – Πληρότητα της Πρότασης Έργου .....	30
16.1.1. Επιλεξιμότητα του Έργου .....	31
16.2. Έγκριση και κατάταξη προτάσεων Έργων .....	31
16.3. Αποτελέσματα αξιολόγησης – Ενημέρωση Αιτητών .....	32
17. Δεσμεύσεις Δικαιούχων .....	32
18. Υλοποίηση των Έργων .....	33
18.1. Παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των Έργων – Εκθέσεις .....	33
18.1.1. Έκθεση Έναρξης .....	35
18.1.2. Εκθέσεις Προόδου .....	35
18.1.3. Έκτακτες Εκθέσεις .....	36
18.1.4. Έκθεση Ολοκλήρωσης .....	36
18.1.5. Υποβολή και έγκριση των Εκθέσεων .....	36

19. Καταβολή οικονομικής στήριξης.....	36
19.1. Πιστοποίηση Δαπανών .....	38
19.2. Γενικές διευκρινίσεις.....	41
20. Υποχρεώσεις Δικαιούχου – Κυρώσεις.....	41
21. Ερμηνείες - Τροποποιήσεις.....	42
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. Προϋποθέσεις συμμετοχής.....	44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2. Κριτήρια αξιολόγησης Προτάσεων Έργου .....	47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3. Νόμοι και Κανονισμοί για το περιβάλλον, την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και τη μη διάκριση.....	48
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4. Έντυπα που συνοδεύουν την Εκδήλωση Ενδιαφέροντος .....	52
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5. Έντυπα που συνοδεύουν τα ενταγμένα Έργα.....	53
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6. Υποστηρικτικό υλικό .....	54

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΡΧΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΛΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΗΓΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ / ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ “ΠΛΗΡΩΝΩ ΟΣΟ ΠΕΤΩ (ΠΟΠ)” ΜΕ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΕΝΗ ΣΑΚΟΥΛΑ**

Το Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ), έχοντας υπόψη το νέο θεσμικό πλαίσιο για τη διαχείριση των Δημοτικών Αποβλήτων και την προσπάθεια για μετάβαση προς μια Κυκλική Οικονομία, προτίθεται να υλοποιήσει το Πρόγραμμα Στήριξης Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την προώθηση της διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής Δημοτικών Αποβλήτων με τίτλο **“Εγκαθίδρυση Συστήματος Διαλογής στην Πηγή και Χωριστής Συλλογής Ανακυκλώσιμων και Οργανικών / Βιολογικών Αποβλήτων και Εφαρμογή Συστήματος «Πληρώνω όσο Πετώ (ΠΟΠ)» με προπληρωμένη σακούλα”**, προσκαλεί τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΑΤΑ) όπως υποβάλουν Εκδήλωση Ενδιαφέροντος για συμμετοχή (συμπληρώνοντας το σχετικό Έντυπο (Έντυπο 1) το οποίο θα υποβληθεί στο Τμήμα Περιβάλλοντος από το Συντονιστή της Ομάδας ΑΤΑ), προκειμένου να υλοποιηθούν δράσεις ορθολογικής διαχείρισης των Δημοτικών Αποβλήτων. Σημειώνεται ότι η μη υποβολή Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος συνεπάγεται και την εξαίρεση συμμετοχής στο Πρόγραμμα.

Το Πρόγραμμα ΠΟΠ θα υλοποιηθεί σύμφωνα με τις βασικές πρόνοιες των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Ταμεία της Πολιτικής Συνοχής της προγραμματικής περιόδου 2021-2027, στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου Προγράμματος «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027».

Επιδίωξη του Προγράμματος ΠΟΠ είναι, μεταξύ άλλων, η εφαρμογή του σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό Ομάδων ΑΤΑ στο έδαφος που τελεί υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας, λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος της περιοχής εφαρμογής (πληθυσμό), καθώς και την απόσταση της περιοχής από μονάδα επεξεργασίας οργανικών αποβλήτων, μονάδα επεξεργασίας προδιαλεγμένων ανακυκλώσιμων αποβλήτων και ολοκληρωμένη εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων, που έχει εξασφαλίσει άδεια για το σκοπό αυτό. Η συνεργασία μεταξύ των ΑΤΑ είναι υποχρεωτική, με την προτροπή αυτή να γίνει, όπου είναι δυνατόν, στη βάση της ομαδοποίησης/συμπλεγμάτων, σύμφωνα με το Νομοσχέδιο μεταρρύθμισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

## Πίνακας 1. Ταυτότητα Προγράμματος ΠΟΠ

<b>Πρόγραμμα</b>	«ΘΑΛΕΙΑ» / Προγραμματική Περίοδος (ΠΠ) 2021 - 2027
<b>Άξονας Προτεραιότητας</b>	Ενέργεια και Περιβάλλον
<b>Ειδικός Στόχος 2 (vi)</b>	Πρώθηση της Μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία
<b>Στόχος Πολιτικής</b>	Μια πιο πράσινη Ευρώπη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα
<b>Τίτλος</b>	Στήριξη Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τίτλο «Εγκαθίδρυση Συστήματος Διαλογής στην Πηγή και Χωριστής Συλλογής Ανακυκλώσιμων και Οργανικών / Βιολογικών Αποβλήτων και Εφαρμογή Συστήματος Πληρώνω όσο Πετώ (ΠΟΠ) με προπληρωμένη σακούλα»
<b>Προϋπολογισμός</b>	25.000.000 Ευρώ (συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α)
<b>Περιοχές Εφαρμογής</b>	Έδαφος που τελεί υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας
<b>Προγραμματική Περίοδος</b>	2021 – 2027
<b>Δυνητικοί Δικαιούχοι</b>	Ομάδες συνεργαζόμενων ΑΤΑ με πληθυσμό $\geq 2000$ κατοίκους (σύμφωνα με την Παράγραφο 9 του παρόντος Οδηγού)
<b>Χρηματοδότηση</b>	Όπως αναφέρεται στον παρόντα Οδηγό του προγράμματος (Παράγραφος 5)
<b>Ημερομηνία Δημοσίευσης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος</b>	25.6.2021
<b>Καταληκτική Ημερομηνία Υποβολής Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος</b>	27.08.2021

### 1. Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη διαχείριση των Δημοτικών Αποβλήτων

Η διαχείριση των Δημοτικών Αποβλήτων αποτελεί κρίσιμο τομέα της σύγχρονης κοινωνίας. Τα Δημοτικά Απόβλητα αφορούν και επηρεάζουν τη δημόσια υγεία, το περιβάλλον, το οικονομικό προϊόν, την απασχόληση και τα οικονομικά κάθε οικογένειας. Η διαχείρισή τους αποτελεί βασική αρμοδιότητα των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΑΤΑ), αλλά επηρεάζεται εξίσου από την πολιτική και τη στρατηγική της πολιτείας και τη στάση ζωής όλων των παραγωγών, πολιτών και επιχειρήσεων.

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τα Δημοτικά Απόβλητα θέτει ως προτεραιότητα την «πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης, της ανακύκλωσης και της ανάκτησης, με τελικό στόχο τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων». Η μετάβαση σε μία κοινωνία ανακύκλωσης αποτελεί για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) βασική επιδίωξη της αειφορικής διάστασης της ανάπτυξης, με πυλώνες:

- Την προστασία του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- Την υποστήριξη της οικονομικής παραγωγής και της ανάπτυξης.
- Την προσέγγιση του στόχου των βιώσιμων πόλεων.

Με γνώμονα τις πρόνοιες του προτεινόμενου Κανονισμού «Οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης) Κανονισμοί» και της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/851 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30<sup>ης</sup> Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα, τίθενται κατά προτεραιότητα οι παρακάτω στόχοι:

Η **πρόληψη** παραγωγής αποβλήτων, η οποία σημαίνει τα μέτρα, τα οποία λαμβάνονται πριν μια ουσία, υλικό ή προϊόν καταστούν απόβλητα και τα οποία μειώνουν:

- (α) την ποσότητα των αποβλήτων, μέσω επαναχρησιμοποίησης ή παράτασης της διάρκειας ζωής των προϊόντων,
- (β) τις αρνητικές επιπτώσεις των παραγόμενων αποβλήτων στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, ή
- (γ) την περιεκτικότητα των υλικών και προϊόντων σε επικίνδυνες ουσίες.

Η **επαναχρησιμοποίηση**, η οποία σημαίνει κάθε εργασία, με την οποία προϊόντα ή συστατικά στοιχεία που δεν είναι απόβλητα χρησιμοποιούνται εκ νέου για τον ίδιο σκοπό για τον οποίο σχεδιάστηκαν.

Η **ανακύκλωση** περιλαμβάνει οποιαδήποτε εργασία ανάκτησης με την οποία τα απόβλητα μετατρέπονται εκ νέου σε προϊόντα, υλικά ή ουσίες που προορίζονται είτε να εξυπηρετήσουν και πάλι τον αρχικό τους σκοπό είτε άλλους σκοπούς. Περιλαμβάνει την επανεπεξεργασία οργανικών υλικών αλλά όχι την ανάκτηση ενέργειας και την επανεπεξεργασία σε υλικά που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα ή σε εργασίες επίχωσης.

Η **λιπασματοποίηση** ορίζεται ως η αερόβια βιολογική διαδικασία αποδόμησης και σταθεροποίησης των οργανικών / βιολογικών αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των αποβλήτων τροφίμων και των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων κήπων και πάρκων, με σκοπό την παραγωγή εδαφοβελτιωτικού χώματος, λιπάσματος ή άλλων οργανικών υλικών.

Το **Σύστημα Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ)** είναι το σύστημα χρέωσης υπηρεσιών διαχείρισης των Δημοτικών Αποβλήτων (μεικτών ή χωριστά συλλεγμένων) με ετήσια πάγια ή/και κυμαινόμενα τέλη, τα οποία συσχετίζονται άμεσα με τον όγκο ή το βάρος ή και τα δύο καθώς και την κατηγορία των αποβλήτων που αποτίθενται για συλλογή και περαιτέρω διαχείριση.

Η βασική λογική της Στρατηγικής είναι ότι τα απόβλητα αποτελούν έναν πολύτιμο πόρο, που μπορεί να προσδώσει πολλαπλά οφέλη με ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση.

Οι Ενδιαφερόμενες ΑΤΑ καλούνται να ενσωματώσουν τις κατευθύνσεις της Κυκλικής Οικονομίας μέσω των δράσεων τους στον τομέα της διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων, στη βάση ενός συνολικού σχεδιασμού και όχι αποσπασματικά, στην κατεύθυνση των βασικών προτεραιοτήτων της ιεράρχησης αποβλήτων.

## 2. Ευρωπαϊκό Θεσμικό Πλαίσιο σχετικά με τα απόβλητα

Οι τροποποιητικές νομοθετικές προτάσεις σχετικά με τα απόβλητα θέτουν σαφείς στόχους για τη μείωση των αποβλήτων και καθιερώνουν μια φιλόδοξη μακροπρόθεσμη διαδικασία για τη διαχείριση των αποβλήτων και την ανακύκλωση. Το νομοθετικό πλαίσιο αφορά κυρίως τις ακόλουθες Τροποποιητικές Οδηγίες:

- Οδηγία (ΕΕ) 2018/850 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30<sup>ης</sup> Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/31/ΕΚ περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων·
- Οδηγία (ΕΕ) 2018/851 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30<sup>ης</sup> Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα·
- Οδηγία (ΕΕ) 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30<sup>ης</sup> Μαΐου 2018, για τροποποίηση της οδηγίας 94/62/ΕΚ για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας·
- Οδηγία (ΕΕ) 2018/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30<sup>ης</sup> Μαΐου 2018, για την τροποποίηση των οδηγιών 2000/53/ΕΚ για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, 2006/66/ΕΚ σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, και 2012/19/ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού·

Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική υλοποίησή τους, στη νέα πρόταση οι στόχοι σχετικά με τη μείωση των Δημοτικών Αποβλήτων συνοδεύονται από συγκεκριμένα μέτρα για την αντιμετώπιση των εμποδίων επί τόπου, καθώς και των διαφορετικών καταστάσεων στα κράτη μέλη. Στα βασικά στοιχεία της αναθεωρημένης πρότασης για τα Δημοτικά Απόβλητα περιλαμβάνονται τα εξής:

- ❖ Στόχος για τα Δημοτικά Απόβλητα: ανακύκλωση του 65% των Δημοτικών Αποβλήτων έως το 2035·
- ❖ Στόχος για τα απορρίμματα συσκευασίας: ανακύκλωση του 70% των απορριμμάτων συσκευασίας έως το 2030·
- ❖ Στόχος για τα οργανικά / βιολογικά απόβλητα έως το 2023:
  - α) είτε χωριστή διαλογή τους και ανακύκλωση τους στην πηγή,
  - β) είτε χωριστή συλλογή τους, χωρίς ανάμιξή τους με άλλα είδη αποβλήτων·
- ❖ Καθορισμός ενός δεσμευτικού στόχου σχετικά με την υγειονομική ταφή για τον περιορισμό της υγειονομικής ταφής στο 10%, κατ' ανώτατο όριο, του συνόλου των αποβλήτων έως το 2035·



- ❖ Προώθηση οικονομικών μέσων για την αποθάρρυνση της υγειονομικής ταφή και εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της πρόληψης, συμπεριλαμβανομένων των αποβλήτων τροφίμων, και της επαναχρησιμοποίησης.
- ❖ Απαγόρευση της υγειονομικής ταφής των χωριστά συλλεγόμενων αποβλήτων.
- ❖ Απλοποίηση και βελτίωση των ορισμών και εναρμόνιση των μεθόδων υπολογισμού των ποσοστών ανακύκλωσης σε ολόκληρη την ΕΕ μέσω της δημιουργίας συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους στόχους ανακύκλωσης.
- ❖ Οικονομικά κίνητρα για τους παραγωγούς προκειμένου να διαθέτουν πιο πράσινα προϊόντα στην αγορά και να στηρίζουν τα προγράμματα ανάκτησης και ανακύκλωσης (π.χ. για συσκευασίες, μπαταρίες, ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό, οχήματα).
- ❖ Συγκεκριμένα μέτρα για την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης και την ενίσχυση της βιομηχανικής συμβίωσης - μετατροπή ενός υποπροϊόντος μιας βιομηχανίας σε πρώτη ύλη μιας άλλης βιομηχανίας.

### 3. Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο

Το σχετικό εθνικό πλαίσιο, στη βάση του οποίου στηρίζεται το Πρόγραμμα οικονομικής στήριξης, περιλαμβάνει τις ακόλουθες νομοθεσίες:

- Ο περί Αποβλήτων Νόμος Αρ. 185(Ι)/2011 & κανονισμοί, διατάγματα και εκάστοτε τροποποιήσεις αυτών.
- Ο περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμος 32(Ι)/2002 & κανονισμοί, διατάγματα και εκάστοτε τροποποιήσεις αυτών.
- Οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης) Κανονισμοί, που περιλαμβάνουν πρόνοιες για:
  - Την εγκαθίδρυση συστήματος διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής για τις κατηγορίες Δημοτικών Αποβλήτων όπως οργανικά απόβλητα (απόβλητα κουζίνας και απόβλητα κήπων και πάρκων), ανακυκλώσιμα ρεύματα, ξύλινες και συνθετικές συσκευασίες, προϊόντα κλωστοϋφαντουργίας, ΑΗΗΕ, Μπαταρίες, Ογκώδη απόβλητα.
  - Την εφαρμογή συστήματος Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ).

### 4. Σκοπός του Προγράμματος

Στα πλαίσια της προώθησης της Κυκλικής Οικονομίας και του συγχρηματοδοτούμενου Προγράμματος «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027», κάτω από τον Ειδικό Στόχο 2(νι), «Προώθηση της Μετάβασης σε μια Κυκλική Οικονομία», θα προωθηθούν δράσεις που θα συμβάλουν στους στόχους για τη βελτίωση της διαχείρισης των Δημοτικών Αποβλήτων και τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία, όπως ορίζονται στην Εθνική Στρατηγική για τη Διαχείριση των Δημοτικών Αποβλήτων και το Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων 2015-2021 και την

αναθεωρημένη στρατηγική η οποία ετοιμάζεται. Οι δράσεις κάτω από τον εν λόγω ειδικό στόχο θα συμβάλουν στην επίτευξη του εθνικού στόχου, όπως μέχρι το 2025 να επιτευχθεί η χωριστή συλλογή των οργανικών / βιολογικών αποβλήτων και μέχρι το 2035, οι συνολικές ποσότητες Δημοτικών Αποβλήτων που καταλήγουν σε χώρους υγειονομικής ταφής να μειωθούν στο 10% των συνολικών ποσοτήτων που παράγονται.

Προτεραιότητα είναι η προώθηση δράσεων για χωριστή συλλογή, η αύξηση της διαλογής στην πηγή, η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση με στόχο τη σημαντική μείωση των αποβλήτων που προορίζονται για υγειονομική ταφή.

Συγκεκριμένα θα προωθηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Εγκαθίδρυση συστήματος διαλογής στην πηγή Δημοτικών Αποβλήτων, χωριστή συλλογή τους και εφαρμογή συστήματος «Πληρώνω όσο Πετάω» (ΠΟΠ), σε τοπικές αρχές.
- Προγράμματα μείωσης παραγωγής, χωριστής συλλογής και αξιοποίησης Δημοτικών Αποβλήτων σε Ομάδες συνεργαζόμενων ΑΤΑ, με σκοπό τη μείωση των σύμμεικτων αποβλήτων που καταλήγουν σε ταφή και αύξηση του ποσοστού συλλογής υψηλής ποιότητας ανακυκλώσιμου υλικού π.χ. αγορά κατάλληλου εξοπλισμού, εκπαίδευση προσωπικού εμπλεκόμενων φορέων, εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού.
- Αξιοποίηση των αποβλήτων που προκύπτουν από τη χωριστή συλλογή.

Στα πλαίσια της συμμετοχής τους στο Πρόγραμμα, οι ενδιαφερόμενοι φορείς αναμένεται να συμβάλουν στην επίτευξη του Ειδικού Στόχου 2(νι) που αναφέρεται πιο πάνω, της Προτεραιότητας 2 «Ενέργεια και Περιβάλλον», σχεδιάζοντας και λειτουργώντας εντός των διοικητικών τους ορίων, σε συνεργασία με άλλες ΑΤΑ, **Διαλογή στη Πηγή, Χωριστή συλλογή και Σύστημα ΠΟΠ με προπληρωμένη σακούλα**, με σκοπό την επίτευξη υψηλής ποιότητας ανακύκλωσης, με εφαρμογή τουλάχιστον των ακόλουθων:

i. **Διαλογή στην πηγή τουλάχιστον** στα ακόλουθα ρεύματα αποβλήτων:

α) χαρτί / χαρτόνι, γυαλί, πλαστικό, μέταλλο

β) οργανικά / βιολογικά απόβλητα (απόβλητα τροφίμων, κουζίνας, κήπων και παρόμοια).

**Σημειώνεται ότι** στις περιπτώσεις που η ολοκληρωμένη διαχείριση των οργανικών / βιολογικών αποβλήτων δεν είναι εφικτή, λόγω μη διαθέσιμου αποδέκτη για επεξεργασία, απαιτείται μόνο ο σχεδιασμός του συστήματος διαλογής στην πηγή.

ii. **Χωριστή συλλογή τουλάχιστον** στα ακόλουθα ρεύματα αποβλήτων:

α) χαρτί / χαρτόνι, γυαλί, πλαστικό, μέταλλο

β) οργανικά / βιολογικά απόβλητα (απόβλητα τροφίμων, κουζίνας, κήπων και παρόμοια).

**Σημειώνεται** ότι στις περιπτώσεις που η ολοκληρωμένη διαχείριση των οργανικών / βιολογικών αποβλήτων δεν είναι εφικτή, λόγω μη διαθέσιμου αποδέκτη για επεξεργασία, απαιτείται μόνο ο σχεδιασμός του συστήματος διαλογής στην πηγή.

- iii. **Σχεδιασμός για διάθεση για επεξεργασία των οργανικών / βιολογικών αποβλήτων**, που συλλέχθηκαν χωριστά, είτε για την παραγωγή κομπόστας (που να πληροί προδιαγραφές για την περαιτέρω αποδοτική χρήση της), είτε για τη χρήση τους για την παραγωγή βιοαερίου. Όπου αυτό είναι εφικτό, θα χρηματοδοτηθεί και η ολοκληρωμένη διαχείριση.
- iv. **Καθιέρωση διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής και σε άλλα ρεύματα** Δημοτικών Αποβλήτων, με στόχο την περαιτέρω προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση (π.χ. ρουχισμός, έπιπλα, ογκώδη, πλαστικά, επικίνδυνα οικιακά κ.λπ.).
- v. **Αναβάθμιση της υποδομής των ενδιαφερόμενων φορέων** σε εξοπλισμό διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής, όπου αυτό είναι απαραίτητο, προς το σκοπό του εν λόγω Προγράμματος.
- vi. **Τιμολογιακή πολιτική μέσω της εφαρμογής συστήματος «Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ)» με προπληρωμένη σακούλα**, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η εποικοδομητική και αποτελεσματική εμπλοκή του πολίτη.
- vii. **Υιοθέτηση δράσεων** για ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας σε θέματα πρόληψης, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης και εκπαίδευσης για διαλογή στην πηγή, με στόχο τη μέγιστη ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και συμμετοχή του πολίτη.
- viii. **Διάχυση περιβαλλοντικής πληροφόρησης** που αφορά τη χωριστή συλλογή, επεξεργασία, επαναχρησιμοποίηση και διάθεση των Δημοτικών Αποβλήτων διαφόρων ρευμάτων αποβλήτων.

## 5. Προϋπολογισμός του Προγράμματος

Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από την Κυπριακή Δημοκρατία και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της ΕΕ, στα πλαίσια του Προγράμματος «ΘΑΛΕΙΑ» της Προγραμματικής Περιόδου 2021 – 2027.

Ο συνολικός προϋπολογισμός που θα διατεθεί για τις ανάγκες του Προγράμματος κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του **ανέρχεται στα €25.000.000 (είκοσι πέντε εκατομμύρια ευρώ), συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.** Ο προϋπολογισμός της κάθε Πρότασης Έργου θα αξιολογείται από Επιτροπή Αξιολόγησης και θα είναι ανάλογος της περιοχής εφαρμογής, λαμβάνοντας υπόψη τον πληθυσμό, την υφιστάμενη υποδομή, τις προτεινόμενες ανάγκες, τις προτεινόμενες δράσεις και τους επιδιωκόμενους στόχους.

Η χρηματοδότηση της κάθε εγκριμένης Πρότασης Έργου, θα γίνεται μέσω καταβολής ποσών έναντι πραγματοποιούμενων δαπανών, ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών υλοποίησης του Έργου και μετά από υποβολή των απαραίτητων παραστατικών και την πιστοποίηση του φυσικού αντικείμενου του Έργου. Η χρηματοδότηση θα διενεργείται προς τον Συντονιστή της Ομάδας ΑΤΑ ο οποίος θα συντονίζει το έργο εκ μέρους της.

## **6. Περίοδος εφαρμογής του Προγράμματος**

Με την αξιολόγηση της Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος το Τμήμα Περιβάλλοντος θα προκηρύξει πρόσκληση υποβολής Πρότασης Έργου. Το Πρόγραμμα θα εφαρμοστεί μέχρι τη λήξη της Προγραμματικής Περιόδου 2021 - 2027 και οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα μπορούν να υποβάλουν Εκδήλωση Ενδιαφέροντος μέσω πρόσκλησης από το Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ) του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (Υπουργείο).

## **7. Φορέας Υλοποίησης**

Την ευθύνη της διαχείρισης και εφαρμογής του Προγράμματος έχει, το Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ), το οποίο αναλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων σε όλα τα θέματα τα οποία σχετίζονται με το Πρόγραμμα. Τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας θα ληφθούν σύμφωνα με τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών των Ταμείων Πολιτικής Συνοχής και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές της Διαχειριστικής Αρχής.
- Την παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώρηση των Εκδηλώσεων Ενδιαφέροντος, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων δικαιολογητικών, καθώς και την παροχή κάθε μέσου που απαιτείται για την πλήρη διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος.
- Την παραλαβή, και αξιολόγηση των Προτάσεων Έργων στο Πρόγραμμα
- Τη διεκπεραίωση των διαδικασιών για προμήθεια της απαραίτητης υποδομής μέσω των Συμφωνιών Πλαίσιο.
- Την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και ολοκλήρωσης των Έργων, μέσα στα πλαίσια του συστήματος παρακολούθησης που καθορίζεται, και τη διεκπεραίωση των διαδικασιών πληρωμής των Δικαιούχων.
- Τον έλεγχο και επαλήθευση / βεβαίωση της φυσικής προόδου, σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος «ΘΑΛΕΙΑ 221-2027» καθώς και των διαδικασιών επαληθεύσεων που καθορίζονται από τη Διαχειριστική Αρχή.

- Τον έλεγχο για τη συμμόρφωση των Δικαιούχων που εντάσσονται στο Πρόγραμμα, με τις Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές.

## 8. Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος

Τα στάδια υλοποίησης του Προγράμματος έχουν ως εξής (Πίνακας 2):

### Μέρος Α: Εκδήλωση Ενδιαφέροντος

- **Δημόσια Πρόσκληση για Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος από τους ενδιαφερόμενους φορείς:** Η Πρόσκληση ανακοινώνεται από τον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος (ΤΠ) διά των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ενώ θα λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα δημοσιότητας και πληροφόρησης, σύμφωνα με τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών των Ταμείων της Πολιτικής Συνοχής για την προγραμματική περίοδο 2021-2027 και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές της Διαχειριστικής Αρχής.

- **Εκδήλωση Ενδιαφέροντος για συμμετοχή στο Πρόγραμμα:** Υποβάλλεται από τους ενδιαφερόμενους φορείς προς το ΤΠ. Στόχος της Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος είναι να διαφανούν οι συνεργασίες μεταξύ των ΑΤΑ, καθώς και ότι αυτές συνάδουν (όπου αυτό είναι δυνατόν) με την προτεινόμενη ομαδοποίηση / συμπλέγματα, σύμφωνα με το Νομοσχέδιο της μεταρρύθμισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

**Σημειώνεται ότι:** η Εκδήλωση Ενδιαφέροντος είναι υποχρεωτική για όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, διαφορετικά δε θα δύνανται να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα. Επίσης, είναι υποχρεωτική η συνεργασία μεταξύ των ΑΤΑ, με την προτροπή όπως η συνεργασία αυτή γίνει, όπου είναι δυνατό, στη βάση της ομαδοποίησης/συμπλεγμάτων, σύμφωνα με το νομοσχέδιο της μεταρρύθμισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

- **Αξιολόγηση των Εκδηλώσεων Ενδιαφέροντος:** Η αξιολόγηση των προτεινόμενων Εκδηλώσεων Ενδιαφέροντος/ συνεργασιών θα γίνει από το ΤΠ. Κατά τον έλεγχο θα εξετάζεται η προτεινόμενη συνεργασία, για να διαπιστωθεί κατά πόσο επιτυγχάνεται το βέλτιστο δυνατό αποτέλεσμα/απόδοση μέσω της αξιοποίησης συνεργειών και αποφυγής επικαλύψεων. Στο πλαίσιο αυτό το ΤΠ δύναται να τροποποιήσει τις προτεινόμενες συνεργασίες, όπου θεωρεί απαραίτητο. Επιπρόσθετα θα εξετάζεται κατά πόσο πληρούνται οι τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής στο Πρόγραμμα (Τα κριτήρια αυτά περιγράφονται στο συνημμένο **Παράρτημα 1**).
- **Κατηγοριοποίηση της κάθε Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος από το ΤΠ** (με βάση την Κατηγορία Οικονομικής Στήριξης που αναφέρεται στην Παράγραφο 12 του παρόντος Οδηγού).
- **Ενημέρωση των Ενδιαφερόμενων Φορέων**, από το ΤΠ, για την αποδοχή των οριστικοποιημένων συνεργασιών.

## Μέρος Β: Πρόσκληση Υποβολής Ολοκληρωμένης Πρότασης Έργου

Μετά την αξιολόγηση των Εκδηλώσεων Ενδιαφέροντος και την ενημέρωση των ενδιαφερόμενων φορέων, το ΤΠ θα ζητήσει, μέσω προκήρυξης του Προγράμματος, την υποβολή ολοκληρωμένης *Μελέτης Τεκμηρίωσης της Βιωσιμότητας* στο εξής θα αναφέρεται και ως Πρόταση Έργου.

- **Ετοιμασία *Μελέτης Τεκμηρίωσης της Βιωσιμότητας* (Πρόταση Έργου):** Οι Δικαιούχοι θα αναθέτουν την εν λόγω Μελέτη μέσω των προβλεπόμενων διαδικασιών της Συμφωνίας Πλαίσιο του ΤΠ.
- **Υποβολή από το Δικαιούχο της *Μελέτης Τεκμηρίωσης της Βιωσιμότητας* (Πρόταση Έργου)** στο ΤΠ για αξιολόγηση.
- **Αξιολόγηση της *Μελέτης*:** κατά την εξέταση θα ελέγχεται κατά πόσο η υποβληθείσα Μελέτη πληροί όλες τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και κανονικότητας καθώς και τα κριτήρια συμβατότητάς με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές (Τα κριτήρια αυτά περιγράφονται στο συνημμένο **Παράρτημα 1**).
- **Έγκριση των Προτάσεων Έργων από το ΤΠ ή αναθεώρηση** της υποβληθείσας *Μελέτης Τεκμηρίωσης της Βιωσιμότητας* (Πρόταση Έργου) και επανυποβολή της στο ΤΠ.
- **Έγκριση των Αναθεωρημένων Προτάσεων Έργων** (εφόσον υπάρξει έγκριση από το ΤΠ της υποβληθείσας *Μελέτης Τεκμηρίωσης της Βιωσιμότητας*). Σημειώνεται ότι, ο συνολικός αριθμός των Προτάσεων Έργων που θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα θα εξαρτηθεί από τον διαθέσιμο προϋπολογισμό.
- **Γραπτή πληροφόρηση για την έγκριση/απόρριψη της Πρότασης Έργου.**
- **Υπογραφή της Συμφωνίας Συναντίληψης** μεταξύ του ΤΠ και των Δικαιούχων που τελικά θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα.
- **Υλοποίηση Έργου μέσω Συμφωνιών Πλαίσιο του ΤΠ** σε ό,τι αφορά τον εξοπλισμό, τις τοπικές εκστρατείες επικοινωνίας και την παρακολούθηση.
- **Σταδιακή καταβολή του ποσού της οικονομικής στήριξης, σύμφωνα με την πρόοδο του Έργου** μετά την έγκριση και έλεγχο των παραστατικών που υποβλήθηκαν κατά τα προδιαγεγραμμένα στάδιά του.
- **Ολοκλήρωση της υλοποίησης του Έργου** από τους Δικαιούχους και συνολική επαλήθευσή του από ΤΠ.
- **Υποχρεωτική πενταετής λειτουργία του Έργου** από τις Ομάδες ΑΤΑ.

**Σημειώνεται ότι** οι Προτάσεις Έργων που εγκρίνονται, πληρούν όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις, όπως αυτές παρουσιάζονται στο **Παράρτημα 1**.

## 8.1. Χρονοδιάγραμμα του Προγράμματος

### Μέρος Α: Εκδήλωση Ενδιαφέροντος

1. Δημόσια Πρόσκληση για Εκδήλωση Ενδιαφέροντος από τους ενδιαφερόμενους φορείς (25/06/2021).
2. Εκδήλωση Ενδιαφέροντος για συμμετοχή στο Πρόγραμμα (έως τις 27.08.2021).
3. Ολοκλήρωση αξιολόγησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος και κατηγοριοποίηση βάσει πληθυσμού, όπως αναφέρεται στην Παράγραφο 12 του παρόντος Οδηγού (εντός ενός (1) μηνός από τη λήξη της προθεσμίας Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος).

### Μέρος Β: Πρόσκληση Υποβολής Ολοκληρωμένης Πρότασης Έργου

4. Πρόσκληση για υποβολή ολοκληρωμένης Πρότασης Έργου (εντός ενός (1) μηνός από τη λήξη της προθεσμίας Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος).
5. Υποβολή στο ΤΠ Πρότασης Έργου (Μελέτης τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας του Έργου) (εντός έξι (6) μηνών από την Έγκριση για υλοποίηση Πρότασης Έργου).
6. Έγκριση Πρότασης Έργου (εντός 2 μηνών από την Υποβολή της Πρότασης Έργου).
7. Έναρξη και ολοκλήρωση υλοποίησης του Έργου καθώς και παρακολούθηση της υλοποίησης του Έργου (μέγιστη διάρκεια τέσσερα (4) έτη από την έγκριση της Πρότασης Έργου).
8. Παρακολούθηση της λειτουργίας του Έργου (διάρκεια πέντε (5) έτη από την ολοκλήρωση της υλοποίησης του Έργου).

Το χρονοδιάγραμμα του Προγράμματος παρουσιάζεται συνοπτικά στο Διάγραμμα 1 και αναλυτικά στον Πίνακα 2.



Διάγραμμα 1. Συνοπτικό Χρονοδιάγραμμα Προγράμματος

## Πίνακας 2. Αναλυτικό Χρονοδιάγραμμα του Προγράμματος

α/α	Στάδιο	Αρμόδιος Φορέας	Υλοποίηση
1	Πρόσκληση για Εκδήλωση Ενδιαφέροντος	Τμήμα Περιβάλλοντος	25.6.2021
2	Υποβολή Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος	Αιτητής	Έως 27.08.2021
3	i. Αξιολόγηση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος ii. Κατηγοριοποίηση βάσει πληθυσμού iii. Ενημέρωση για την οριστικοποιημένη συνεργασία	Τμήμα Περιβάλλοντος	Εντός ενός (1) μηνός από τη λήξη της προθεσμίας Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος
4	Πρόσκληση για υποβολή ολοκληρωμένης Πρότασης Έργου (Μελέτης Τεκμηρίωσης της Βιωσιμότητας του Έργου)	Τμήμα Περιβάλλοντος	
5	Υποβολή στο ΤΠ της Πρότασης Έργου (Μελέτης τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας του Έργου)	Αιτητής	Εντός έξι (6) μηνών από τη λήξη της τελικής ημερομηνίας αξιολόγησης των Εκδηλώσεων Ενδιαφέροντος
6	i. Εξέταση της Πρότασης Έργου ii. Έγκριση ή αναθεώρηση της Πρότασης Έργου (α) Για Προτάσεις που είναι πλήρεις και θα εγκριθούν: Αποστολή εγκριτικής επιστολής (Έγκριση Πρότασης Έργου) και συνέχιση της διαδικασίας με το Στάδιο 8. (β) Για Προτάσεις που χρήζουν αναθεώρησης (εφόσον δεν είναι πλήρεις): Αποστολή επιστολής με σχόλια για αναθεώρηση της Πρότασης Έργου	Τμήμα Περιβάλλοντος	Εντός δύο (2) μηνών από την Υποβολή της Πρότασης Έργου
7	<u>Για τις Προτάσεις που κατά το Στάδιο 5iii(α) χρήζουν αναθεώρησης:</u> Υποβολή αναθεωρημένης Πρότασης Έργου στο ΤΠ.	Αιτητής	Εντός χρονοδιαγράμματος που θα αναφέρεται στην Επιστολή Αναθεώρησης
8	<u>Για τις αναθεωρημένες προτάσεις του Σταδίου 6:</u> i. Εξέταση της αναθεωρημένης Πρότασης Έργου ii. Έγκριση της αναθεωρημένης Πρότασης έργου ή εκ νέου αναθεώρησή της (εφόσον δεν είναι πλήρης). (α) Για αναθεωρημένες Προτάσεις που θα εγκριθούν: Αποστολή εγκριτικής επιστολής (Έγκριση Πρότασης Έργου) (β) Για αναθεωρημένες Προτάσεις που χρήζουν επιπλέον αναθεώρησης: Αποστολή επιστολής με σχόλια για επιπλέον αναθεώρηση και επανάληψη των Σταδίων 5 και 6, εφόσον η Πρόταση Έργου θεωρηθεί πλήρης	Τμήμα Περιβάλλοντος	Εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή της αναθεωρημένης Πρότασης Έργου.
9	Για όλες τις εγκριθείσες Προτάσεις (των Σταδίων 5 και 7): - Έναρξη και Ολοκλήρωση υλοποίησης του Έργου - Παρακολούθηση της υλοποίησης του Έργου	Αιτητής	Μέγιστη διάρκεια υλοποίησης τέσσερα (4) έτη από την έγκριση της Πρότασης Έργου
10	Παρακολούθηση της λειτουργίας του Έργου	Αιτητής	Διάρκεια πέντε (5) έτη από την ολοκλήρωση της υλοποίησης του Έργου



## 9. Δικαιούχοι

Κάθε Ομάδα συνεργαζόμενων ΑΤΑ με **μόνιμο πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο των 2.000 κατοίκων**, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως αυτές παρουσιάζονται παρακάτω στο **Παράρτημα 1**. **Διευκρινίζεται** ότι ως μόνιμος πληθυσμός νοείται ο πληθυσμός της τελευταίας Απογραφής Πληθυσμού, σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας.

**Εξαίρεση** αποτελούν τα συμπλέγματα που έχουν δηλωθεί από την Ένωση Κοινοτήτων με επιστολή με Αρ. Φακ.: Ε.Κ.Ε.50004.87, ημερομηνίας 26.4.2021 τα οποία αποτελούν Δικαιούχους του Προγράμματος.

### 9.1. Συντονιστής Ομάδας ΑΤΑ

Η κάθε Ομάδα ΑΤΑ θα πρέπει να ορίσει μία **ΑΤΑ-Συντονιστή**, η οποία θα εκπροσωπεί την Ομάδα καθ' όλη τη διάρκεια του Προγράμματος και θα συντονίζει το σχεδιασμό και τη λειτουργία του Έργου. Η Εκδήλωση Ενδιαφέροντος υποβάλλεται από την **ΑΤΑ-Συντονιστή**, εκ μέρους των συνεργαζόμενων ΑΤΑ, και ο εκπρόσωπος αυτής θα είναι ο **Υπεύθυνος Συντονιστής** της Πρότασης Έργου.

Ο Υπεύθυνος Συντονιστής θα εκπροσωπεί την Ομάδα των συνεργαζόμενων ΑΤΑ έναντι του ΤΠ και θα ενεργεί κατ' εντολή και για λογαριασμό τους για όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με την Πρότασή Έργου τους. Οποιαδήποτε αλλαγή προσώπου ή διεύθυνσης του Υπευθύνου Συντονιστή αναφέρεται γραπτά στο ΤΠ και ισχύει μετά από τη γραπτή έγκριση αυτής από το ΤΠ.

Ο Υπεύθυνος Συντονιστής είναι, μεταξύ άλλων, εξουσιοδοτημένος να αντιπροσωπεύει την Ομάδα των συνεργαζόμενων ΑΤΑ σε όλα τα θέματα που αφορούν στην Πρότασή τους και να διευθετεί για λογαριασμό τους οποιαδήποτε διαφορά προκύπτει ή σχετίζεται με το Πρόγραμμα, συμμετέχοντας, όποτε και όπου κληθεί, σε συναντήσεις με τα αρμόδια, για την παρακολούθηση και τον έλεγχο, όργανα του ΤΠ.

## 10. Προϋποθέσεις συμμετοχής

Στο παρόν Πρόγραμμα δύναται να συμμετάσχουν Ομάδες ΑΤΑ, εφόσον πληρούν και τηρούν τα παρακάτω:

1. Έχουν πληθυσμό ίσο ή μεγαλύτερο των 2.000 κατοίκων. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα πρέπει να αναφέρουν κατά την Εκδήλωση Ενδιαφέροντος την Κατηγορία Οικονομικής Στήριξης στην οποία εμπίπτει η κάθε συνεργαζόμενη ΑΤΑ ξεχωριστά. Οι Κατηγορίες Οικονομικής Στήριξης αναφέρονται αναλυτικά στη συνέχεια του παρόντος Οδηγού (Πίνακας 4). **Εξαιρούνται οι Κοινότητες που αναφέρονται στην εξαίρεση της παραγράφου 9.**
2. Εκδηλώνουν το Ενδιαφέρον τους με βάση το ειδικό Έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, εντός της προθεσμίας που ορίζεται. Σε περίπτωση ένταξης θα πρέπει να υλοποιήσουν το προτεινόμενο Έργο στα

πλαίσια της περιόδου που θα αναφέρεται στο Έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, με μέγιστο όριο τους σαράντα οκτώ (48) μήνες.

3. Συνοδεύουν την Εκδήλωση Ενδιαφέροντος από όλα τα απαραίτητα έγγραφα και δικαιολογητικά που αναφέρονται στο ειδικό Έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.
4. Έχουν υπογράψει μεταξύ τους Συμφωνία Συνεργασίας, στην οποία να αναφέρεται η αποδοχή των συνεργαζόμενων ΑΤΑ για συμμετοχή στην Ομάδα ΑΤΑ. Στην ίδια Συμφωνία να καθορίζεται σαφώς ποια ΑΤΑ θα ενεργεί ως Συντονιστής και να ορίζεται ο Υπεύθυνος Συντονιστής της Πρότασης Έργου.
5. Τηρούν ή δεσμεύονται να τηρούν το σύνολο της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και πιο συγκεκριμένα τους Νόμους, καθώς και Κανονισμούς που προκύπτουν από αυτούς που αναφέρονται στο Παράρτημα 3.
6. Τηρούν ή δεσμεύονται να τηρούν το σύνολο της νομοθεσίας για την μη διάκριση (Παράρτημα 3)
7. Τηρούν ή δεσμεύονται να τηρούν το σύνολο της νομοθεσίας που αφορά την Ισότητα των Φύλων και ιδιαίτερα τους νόμους και κανονισμούς που αναφέρονται στο Παράρτημα 3 που επισυνάπτεται.

#### **Τονίζεται ότι:**

- ΑΤΑ που έχουν εξασφαλίσει άλλη χρηματοδότηση από άλλο Σχέδιο / Πρόγραμμα, **δε δικαιούνται** οικονομική στήριξη **για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες** από το παρόν Πρόγραμμα.
- Κάθε ΑΤΑ μπορεί να εκδηλώσει Ενδιαφέρον συμμετοχής στο παρόν Πρόγραμμα, **μόνο μία (1) φορά** ως μέλος μιας Ομάδας συνεργαζόμενων ΑΤΑ.
- Το ΤΠ διατηρεί το δικαίωμα επαλήθευσης των παραπάνω στοιχείων και των απαιτούμενων δικαιολογητικών, με οποιοδήποτε τρόπο κρίνει σκόπιμο. Πιθανή μη αποδοχή του παραπάνω ελέγχου από συμμετέχοντα, αποτελεί λόγο απόρριψης της συμμετοχής του.

#### **11. Δείκτες**

Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη του Ειδικού Στόχου του Προγράμματος και, όπου εφαρμόζεται και μπορεί να μετρηθεί, στους ακόλουθους ποσοτικοποιημένους δείκτες εκρών και αποτελέσματος.

**Πίνακας 3. Δείκτες Προγράμματος**

Όνομασία Δείκτη	Μονάδα μέτρησης	Τιμή Στόχος
<b>Δείκτες Εκροών</b>		
Ποσότητα ανακυκλώσμων υλικών (χαρτί/χαρτόνι, μέταλλο, γυαλί, πλαστικό) που συλλέχθηκαν χωριστά	τόνοι / έτος	
Ποσότητα ανακυκλώσμων συσκευασιών (χαρτί/χαρτόνι, PMD, γυαλί,) που συλλέχθηκαν χωριστά	τόνοι / έτος	
Ποσότητα οργανικών/βιολογικών (απόβλητα τροφίμων, κουζίνας, κήπων και παρόμοια) αποβλήτων που συλλέχθηκε χωριστά	τόνοι / έτος	
<b>Δείκτες Αποτελέσματος</b>		
Ποσοστό συμμετοχής πολίτη	%	
Ποσοστό αποβλήτων που καταλήγει για υγειονομική ταφή	%	
Ποσοστό ανακύκλωσης	%	

## 12. Όρια και ύψος οικονομικής στήριξης

Η **μέγιστη** οικονομική στήριξη που θα λάβει η κάθε ΑΤΑ (Δήμος) θα εξαρτηθεί από τον μόνιμο πληθυσμό της, σύμφωνα με τον Πίνακα 4 που ακολουθεί. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση μέγιστης οικονομικής στήριξης για εκπόνηση μελετών (βλ. Πίνακα 5).

Η οικονομική στήριξη θα καλύπτει το 100% της συνολικής πραγματοποιούμενης δαπάνης (μέχρι του ορίου της μέγιστης επιλέξιμης δαπάνης), συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

**Πίνακας 4. Κατηγορίες Μέγιστης Οικονομικής Στήριξης ανά Δήμο για Ομάδες ΑΤΑ (συνεργασίες Δήμων)**

Κατηγορία	Μόνιμος Πληθυσμός <sup>1</sup> Δήμων	Μέγιστη επιλέξιμη δαπάνη (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) €
K1	2.000 – 10.000 κάτοικοι	350.000
K2	10.001 – 25.000 κάτοικοι	450.000
K3	25.001 – 50.000 κάτοικοι	700.000
K4	50.001 -75.000 κάτοικοι	900.000
K5	>75.0001 κάτοικοι	950.000

**Σημειώνεται** ότι η μέγιστη Οικονομική Στήριξη για Ομάδες ΑΤΑ οι οποίες αποτελούνται από Κοινότητες και για Ομάδες ΑΤΑ οι οποίες αποτελούνται από Κοινότητες και Δήμους θα καθοριστεί κατά την αξιολόγηση των Προτάσεων Έργων στη βάση της κατηγοριοποίησης K1 ως K5. Το ίδιο θα ισχύσει και για την εξαίρεση των συμπλεγμάτων κοινοτήτων.

### 13. Επιλέξιμες δαπάνες

#### 13.1. Ύψος οικονομικής στήριξης ανά δράση

Η μέγιστη επιλέξιμη δαπάνη των δράσεων, ανά Κατηγορία σύμφωνα με τον πληθυσμό του κάθε συνεργαζόμενου Δήμου, θα πρέπει να είναι σύμφωνη με την τιμή που αναγράφεται στον **Πίνακα 5** και να τεκμηριώνεται στην υποβληθείσα Πρόταση Έργου.

Οι ΑΤΑ που θα ενταχθούν στο παρόν Πρόγραμμα δύνανται, εκτός των άλλων, να υποβάλουν για χρηματοδότηση και δράσεις, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν ή ξεκίνησαν να υλοποιούνται **μετά την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2021**, εφόσον οι δράσεις αυτές συνάδουν με τους σκοπούς και τις πρόνοιες του Προγράμματος και οι δαπάνες των δράσεων αυτών θα αποτελούν μέρος του συνολικού Προϋπολογισμού του προτεινόμενου έργου της Ομάδας ΑΤΑ.

#### **Σημειώνεται ότι:**

- Μέσα σε περίοδο δεκαοκτώ (18) μηνών, από την ημερομηνία της επιστολής έγκρισης της *Μελέτης Τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας*, οι ενταγμένες στο Πρόγραμμα Ομάδες ΑΤΑ θα πρέπει να απορροφήσουν

---

<sup>1</sup> Ως μόνιμος πληθυσμός νοείται ο πληθυσμός της τελευταίας Απογραφής Πληθυσμού, σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας.

τουλάχιστον το 20% του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού του Έργου τους, διαφορετικά δύναται να διακοπεί η οικονομική στήριξη.

- Δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν μετά την παρέλευση των σαράντα οκτώ (48) μηνών από την υπογραφή της Συμφωνίας μεταξύ του Δικαιούχου και του ΤΠ δε θεωρούνται επιλέξιμες για οικονομική στήριξη.
- Ειδικά σε ό,τι αφορά τη χωριστή συλλογή των αποβλήτων σημειώνεται ότι: Οι Ομάδες ΑΤΑ, που διαθέτουν ιδία υπηρεσία αποκομιδής σκυβάλων, δύνανται στην Πρόταση Έργου τους να συμπεριλάβουν εξοπλισμό για τη χωριστή συλλογή αποβλήτων, εφόσον διαφανεί από την Πρότασή τους ότι απαιτείται ενίσχυσή τους στην εν λόγω υποδομή, για τις επιπλέον ανάγκες μόνο, ώστε το έργο να λειτουργήσει απρόσκοπτα.
- Ομάδες ΑΤΑ, που θα επιλέξουν αγορά υπηρεσιών για τη συλλογή των Δημοτικών Αποβλήτων τους ή/και συνεργάζονται με το συλλογικό σύστημα για τη συλλογή των χωριστά διαλεγμένων ανακυκλώσιμων συσκευασιών (χαρτί/χαρτόνι, γυαλί, μέταλλο, πλαστικό) ή/και οργανικών βιολογικών αποβλήτων τους, δε δύνανται, μέσω του Προγράμματος, να χρηματοδοτηθούν για την αγορά Οχημάτων Συλλογής για το αντίστοιχο σκοπό.
- Ομάδες ΑΤΑ που θα επιλέξουν αγορά υπηρεσιών για τη συλλογή των χωριστά διαλεγμένων αποβλήτων τους, δύνανται να συμπεριλάβουν τις εν λόγω ανάγκες αγοράς υπηρεσιών, που θα προκύψουν από την εφαρμογή του Προγράμματος, στις επιλέξιμες δαπάνες για οικονομική στήριξη. Οι δαπάνες αυτές εντάσσονται στην κατηγορία «Αναγκαία Υποδομή» που αναφέρεται στον Πίνακα 5.
- Η προμήθεια του αναγκαίου εξοπλισμού θα γίνεται μέσω Συμφωνίας Πλαίσιο την οποία θα συνάψει το Τμήμα Περιβάλλοντος για λογαριασμό όλων των Ομάδων ΑΤΑ. Οι Προτάσεις Έργου των Ομάδων ΑΤΑ που θα ενταχθούν στο παρόν Πρόγραμμα, θα πρέπει να προβλέπουν δαπάνες για εξοπλισμό, με μέγιστο ποσό ίσο με το ποσόν που αντιστοιχεί στο ποσοστό της επιλέξιμης δαπάνης που αναφέρεται στον Πίνακα 5.
- Οι Ομάδες ΑΤΑ θα χρηματοδοτούνται για την πραγματική αξία του εξοπλισμού (έως τη μέγιστη επιλέξιμη δαπάνη), νοουμένου ότι θα έχουν υποβάλει όλα τα απαιτούμενα παραστατικά στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος μέσω του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος (ΟΠΣ).
- Όλοι οι εξοπλισμοί που θα προταθούν θα πρέπει να ικανοποιούν τα ισχύοντα περιβαλλοντικά πρότυπα.

**Πίνακας 5. Επιλέξιμες δαπάνες και ύψος οικονομικής στήριξης ανά δράση (συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ)**

Περιγραφή επιλέξιμων δράσεων	Μέγιστη επιλέξιμη δαπάνη ανά δράση και ανά Κατηγορία Έργου				
	K1 (2.000 – 10.000) €	K2 (10.001 – 25.000) €	K3 (25.001 – 50.000) €	K4 (50.001 - 75.000) €	K5 (> 75.001) €
Μελέτη τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας του Έργου στο 100% της περιοχής εφαρμογής	Έως 20.000	Έως 20.000	Έως 25.000	Έως 30.000	Έως 30.000
Ετοιμασία Έκθεσης Αξιολόγησης του 2 <sup>ου</sup> έτους λειτουργίας του Έργου και Μελέτη αναθεώρησης Έργου (εφόσον κριθεί ότι απαιτείται από τα αποτελέσματα). <b>Σημειώνεται ότι:</b> Η δαπάνη θα καταβληθεί μετά το 2 <sup>ο</sup> έτος λειτουργίας του Έργου.	Έως 5.000	Έως 5.000	Έως 5.000	Έως 5.000	Έως 5.000
Σχεδιασμός και υλοποίηση εκστρατειών πληροφόρησης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με την εφαρμογή του έργου και την ορθολογική διαχείριση αποβλήτων	Έως 20% της επιλέξιμης δαπάνης	Έως 20% της επιλέξιμης δαπάνης	Έως 20% της επιλέξιμης δαπάνης	Έως 20% της επιλέξιμης δαπάνης	Έως 20% της επιλέξιμης δαπάνης
Αναγκαία υποδομή / εξοπλισμός για την υλοποίηση της Πρότασης	Έως 40% της επιλέξιμης δαπάνης	Έως 40% της επιλέξιμης δαπάνης	Έως 40% της επιλέξιμης δαπάνης	Έως 40% της επιλέξιμης δαπάνης	Έως 40% της επιλέξιμης δαπάνης
Παρακολούθηση και έλεγχος της ορθής και αποτελεσματικής λειτουργίας του Έργου από τους Δικαιούχους για περίοδο τεσσάρων (4) ετών	Έως 30% της επιλέξιμης δαπάνης	Έως 30% της επιλέξιμης δαπάνης	Έως 30% της επιλέξιμης δαπάνης	Έως 30% της επιλέξιμης δαπάνης	Έως 30% της επιλέξιμης δαπάνης
<b>Σημείωση:</b> Το υπολειπόμενο ποσό (στο ποσοστό που δεν αναφέρεται στον Πίνακα), δύναται να χρησιμοποιηθεί από τις Ομάδες ΑΤΑ σε οποιαδήποτε Κατηγορία επιθυμούν, ανάλογα με τις ανάγκες τους.					

## **13.2. Περιγραφή επιλέξιμων δαπανών**

### **13.2.1. Μελέτη τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας**

Για την κάλυψη της δαπάνης της Μελέτης Τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας του Έργου, θα παρέχεται οικονομική στήριξη στις ΑΤΑ, με μέγιστο ποσό ίσο με το αναφερόμενο στον Πίνακα 5. Η Μελέτη τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας του Έργου θα περιλαμβάνει α) την Τεχνοοικονομική Μελέτη (η οποία θα περιλαμβάνει και εκτίμηση ελλείματος χρηματοδότησης ώστε να δύναται να υπολογιστεί η ένταση και το ύψος της χρηματοδότησης) και β) τη Μελέτη της ποιοτικής και ποσοτικής σύστασης των Δημοτικών Αποβλήτων στην περιοχή του Έργου.

Σημειώνεται ότι η επιλογή Μελετητικού Γραφείου / Μελετητή θα γίνεται **μέσω Συμφωνίας Πλαίσιο** για την οποία θα είναι υπεύθυνο το ΤΠ. Μέσω της Συμφωνίας Πλαίσιο θα δημιουργηθεί μια λίστα με Μελετητικά Γραφεία / Μελετητές, τα οποία θα πληρούν κάποια ελάχιστα κριτήρια. Οι Ομάδες ΑΤΑ θα μπορούν να επιλέξουν, **μέσω mini Διαγωνισμού**, κάποιο από τα προεπιλεγμένα Μελετητικά Γραφεία (ή κάποιον Μελετητή), **όπως αυτά θα προκύψουν από τη Συμφωνία Πλαίσιο** του ΤΠ.

Το αναλυτικό περιεχόμενο της Μελέτης Τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας του Έργου θα περιλαμβάνεται στα έγγραφα του mini Διαγωνισμού, που θα δοθούν στις ΑΤΑ από το ΤΠ.

#### **13.2.1.1. Τεχνοοικονομική μελέτη για το προτεινόμενο σύστημα**

Κάθε Ομάδα ΑΤΑ απαιτείται όπως προβεί στην εκπόνηση των αναγκαίων Μελετών, οι οποίες να τεκμηριώνουν τη σκοπιμότητα του έργου στην περιοχή εφαρμογής του, καθώς και τη βιωσιμότητα του προτεινόμενου συστήματος.

Η Τεχνοοικονομική Μελέτη θα περιλαμβάνει απαραίτητα και τα ρεύματα αποβλήτων που συμπεριλαμβάνονται στους Κανονισμούς, ως μέρος του **Τοπικού Σχεδίου** διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων της περιοχής του Έργου (όπως αυτά αναφέρονται στην Παράγραφο 3, του παρόντος Οδηγού), Το αναλυτικό περιεχόμενο της Τεχνοοικονομικής Μελέτης θα περιλαμβάνεται στα έγγραφα του mini Διαγωνισμού, που θα δοθούν στις ΑΤΑ από το ΤΠ.

#### **13.2.1.2. Μελέτη ποιοτικής και ποσοτικής σύστασης ή στοιχεία που να τεκμηριώνουν την ποιοτική και ποσοτική σύσταση των αποβλήτων στην περιοχή του έργου**

Κάθε Ομάδα ΑΤΑ που θα ενταχθεί στο Πρόγραμμα, υποχρεούται να προσκομίσει στοιχεία για την ποιοτική και ποσοτική σύσταση των αποβλήτων στην περιοχή του Έργου. Σκοπός

είναι να αποτυπωθούν, όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά και αντιπροσωπευτικά, οι πιο πρόσφατες τάσεις που επικρατούν στην περιοχή του Έργου, σε ό,τι αφορά την παραγωγή των Δημοτικών Αποβλήτων, με έμφαση στα απόβλητα που θα συλλέγονται χωριστά και περιλαμβάνονται στην υποβληθείσα Πρόταση Έργου. Επιπλέον, τα στοιχεία αυτά θα αποτελέσουν τη βάση για μελλοντικές εκτιμήσεις, καθώς και τη βάση για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μετά από την εφαρμογή του Προγράμματος.

Τα προαναφερθέντα στοιχεία δύνανται να προκύψουν:

α) Είτε από Μελέτη που θα εκπονηθεί για το σκοπό αυτό, δηλαδή Μελέτη για τον προσδιορισμό της ποσοτικής και ποιοτικής σύστασης των Δημοτικών Στερεών Αποβλήτων στην περιοχή του Έργου, τόσο κατά βάρος όσο και κατ' όγκο,

β) είτε από άλλες σχετικές Μελέτες ή από επίσημα στοιχεία των τελευταίων πέντε (5) ετών. Σε αυτήν την περίπτωση τα στοιχεία θα πρέπει να είναι τεκμηριωμένα.

Το αναλυτικό περιεχόμενο της Μελέτης Ποιοτικής και Ποσοτικής σύστασης των αποβλήτων στην περιοχή του Έργου θα περιλαμβάνεται στα έγγραφα του *mini Διαγωνισμού*, που θα δοθούν στις ΑΤΑ από το ΤΠ.

### **13.2.2. Επικοινωνία - Πληροφόρηση**

Θα παρέχεται οικονομική στήριξη για δαπάνες που αφορούν τον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκστρατειών πληροφόρησης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με το προτεινόμενο Έργο και την ορθολογική διαχείριση αποβλήτων, στη βάση του Οδηγού για τη Διενέργεια Δράσεων Πληροφόρησης και Επικοινωνίας για Έργα Συγχρηματοδοτούμενα από τα Ταμεία της Πολιτικής Συνοχής για την προγραμματική περίοδο 2021-2027. Το μέγιστο ποσό για τις εν λόγω δαπάνες φαίνεται στον Πίνακα 5.

Σημειώνεται ότι, η επιλογή Εταιρείας / Γραφείου σχεδιασμού και υλοποίησης εκστρατειών επικοινωνίας θα γίνεται **μέσω Συμφωνίας Πλαίσιο** για την οποία θα είναι υπεύθυνο το ΤΠ. Μέσω της Συμφωνίας Πλαίσιο θα δημιουργηθεί μια λίστα με Εταιρείες / Γραφεία σχεδιασμού και υλοποίησης εκστρατειών επικοινωνίας, που θα πληρούν κάποια ελάχιστα κριτήρια. Οι Ομάδες ΑΤΑ θα μπορούν να επιλέξουν, **μέσω *mini Διαγωνισμού***, κάποια από τις προεπιλεγμένες Εταιρείες / Γραφεία σχεδιασμού και υλοποίησης εκστρατειών επικοινωνίας, **όπως αυτά θα προκύψουν από τη Συμφωνία Πλαίσιο** του ΤΠ.



Ενδεικτικές δράσεις που προτείνεται να υλοποιήσουν οι Ομάδες ΑΤΑ με στόχο την επιτυχημένη εφαρμογή του ΠΟΠ καθώς και συμπληρωματικό / υποστηρικτικό υλικό θα περιλαμβάνονται στα έγγραφα του mini Διαγωνισμού, που θα δοθούν στους Δικαιούχους από το ΤΠ.

### **13.2.3. Αναβάθμιση υποδομής / εξοπλισμού διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής ανακυκλώσιμων και οργανικών / βιολογικών αποβλήτων**

Στις ενταγμένες στο Πρόγραμμα Ομάδες ΑΤΑ θα παρέχεται οικονομική στήριξη για δαπάνες που αφορούν την αγορά του απαραίτητου εξοπλισμού προκειμένου να λειτουργήσει, εντός των διοικητικών ορίων κάθε Ομάδας ΑΤΑ, Διαλογή στη Πηγή και Σύστημα ΠΟΠ με προπληρωμένη σακούλα, με σκοπό την επίτευξη υψηλής ποιότητας ανακύκλωσης.

Ειδικά σε ό,τι αφορά τη χωριστή συλλογή των αποβλήτων σημειώνεται ότι:

- Ομάδες ΑΤΑ, που διαθέτουν ιδία υπηρεσία αποκομιδής σκουβάλων, δύνανται στην Πρόταση Έργου τους να συμπεριλάβουν εξοπλισμό για τη χωριστή συλλογή αποβλήτων, εφόσον διαφανεί από την Πρότασή τους ότι απαιτείται ενίσχυσή τους στην εν λόγω υποδομή, για τις επιπλέον ανάγκες μόνο, ώστε το έργο να λειτουργήσει απρόσκοπτα.
- Ομάδες ΑΤΑ που θα επιλέξουν αγορά υπηρεσιών για τη συλλογή των Δημοτικών Αποβλήτων τους ή/και συνεργάζονται με το συλλογικό σύστημα για τη συλλογή των χωριστά διαλεγμένων ανακυκλώσιμων συσκευασιών (χαρτί/χαρτόνι, γυαλί, μέταλλο, πλαστικό) ή/και οργανικών βιολογικών αποβλήτων τους, **δε δύνανται**, μέσω του Προγράμματος, να χρηματοδοτηθούν για την αγορά Οχημάτων Συλλογής για το αντίστοιχο σκοπό.
- Ομάδες ΑΤΑ που θα επιλέξουν αγορά υπηρεσιών για τη συλλογή των χωριστά διαλεγμένων αποβλήτων τους, δύνανται να συμπεριλάβουν τις εν λόγω ανάγκες αγοράς υπηρεσιών, που θα προκύψουν από την εφαρμογή του Προγράμματος, στις επιλέξιμες για οικονομική στήριξη. Οι δαπάνες αυτές εντάσσονται στην κατηγορία «Αναγκαία Υποδομή» που αναφέρεται στον Πίνακα 5.

Η προμήθεια του αναγκαίου εξοπλισμού θα γίνεται μέσω **Συμφωνίας Πλαίσιο, για την οποία θα είναι υπεύθυνο το ΤΠ**. Για την αγορά εξοπλισμού θα παρέχεται οικονομική στήριξη, με μέγιστο ποσό ίσο με το ποσό που αντιστοιχεί στο ποσοστό της επιλέξιμης δαπάνης που αναφέρεται στον Πίνακα 5.

#### **13.2.4. Παρακολούθηση της υλοποίησης του Έργου**

Θα παρέχεται οικονομική στήριξη για δαπάνες που αφορούν στην παρακολούθηση της υλοποίησης του Έργου για διάστημα έως σαράντα οκτώ (48) μήνες. Το μέγιστο ποσό για τις δαπάνες αυτές αναφέρεται στον Πίνακα 5. Ως **Έναρξη Υλοποίησης** του Έργου, νοείται η έναρξη υλοποίησης της πρώτης Σύμβασης που αφορά το Έργο.

Σημειώνεται ότι **δε χρηματοδοτούνται** οποιαδήποτε λειτουργικά έξοδα, όπως αμοιβές προσωπικού για τη λειτουργία του έργου και συντήρηση εξοπλισμού. Νοείται ότι μετά τη λήξη των 48 μηνών οι Δικαιούχοι, σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο των Ταμείων της Πολιτικής Συνοχής, έχουν υποχρέωση να διασφαλίσουν τη συνέχεια και λειτουργία του Έργου για διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών με ιδίους πόρους.

### **14. Εκδήλωση Ενδιαφέροντος**

#### **14.1. Απαιτούμενα δικαιολογητικά**

Η Εκδήλωση Ενδιαφέροντος κάθε Ομάδας ΑΤΑ πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητα και με ποινή αποκλεισμού τα παρακάτω:

1. Πλήρως συμπληρωμένο το Έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος (Έντυπο 01).
2. Συμφωνία Συνεργασίας στην οποία να αναφέρεται η αποδοχή των συνεργαζόμενων ΑΤΑ για συμμετοχή στο παρόν Πρόγραμμα Οικονομικής Στήριξης. Στην ίδια Συμφωνία να καθορίζονται σαφώς: ποια ΑΤΑ θα ενεργεί ως Συντονιστής (ΑΤΑ-Συντονιστής), ο Υπεύθυνος Συντονιστής αυτής καθώς και οι δράσεις που θα υλοποιηθούν από κάθε ΑΤΑ αντίστοιχα.
3. Οργανογράμματα των συνεργαζόμενων ΑΤΑ.

Επιπλέον, κάθε Ομάδα ΑΤΑ έχει δικαίωμα να προσκομίσει επιπρόσθετη υποστηρικτική πληροφόρηση.

#### **14.2. Οδηγίες Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος**

- Οι Ομάδες ΑΤΑ θα πρέπει να υποβάλουν πλήρως συμπληρωμένο το έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος (Έντυπο 1).
- Οι Εκδηλώσεις Ενδιαφέροντος θα πρέπει να συνοδεύονται από όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά, όπως αυτά αναφέρονται παραπάνω (Παράγραφος 14.1.).

- Οι Εκδηλώσεις Ενδιαφέροντος θα πρέπει να υποβληθούν σε σφραγισμένο φάκελο συμμετοχής και να παραδοθούν μεταξύ των ωρών 08:30 – 14:30 (ιδιοχείρως ή ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή ή με ταχυμεταφορά) στα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος Περιβάλλοντος, στη διεύθυνση: Λεωφόρος 28<sup>ης</sup> Οκτωβρίου 20-22 (3<sup>ος</sup> όροφος), Τ.Κ. 2414 Έγκωμη, στο αρχείο του Τμήματος.
- Οι Ομάδες ΑΤΑ θα πρέπει να απευθύνονται στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος και οι Φάκελοι Συμμετοχής θα πρέπει να έχουν την ένδειξη:

#### **Προς Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος**

**ΥΠΟΒΟΛΗ Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για συμμετοχή στο Πρόγραμμα «Εγκαθίδρυση Συστήματος Διαλογής στην Πηγή και Χωριστή Συλλογής Ανακυκλώσιμων και Οργανικών/ Βιολογικών Αποβλήτων και Εφαρμογή Συστήματος «Πληρώνω όσο Πετάω (ΠΟΠ)» με προπληρωμένη σακούλα».**

- Κατά την παραλαβή τους οι Εκδηλώσεις Ενδιαφέροντος θα πρωτοκολλώνται και θα δίδεται απόδειξη παραλαβής με τον αριθμό πρωτοκόλλησης.
- Οι Εκδηλώσεις Ενδιαφέροντος που θα υποβληθούν ταχυδρομικώς, θα φέρουν ως ημερομηνία υποβολής αυτήν που αναγράφεται στην απόδειξη του ταχυδρομείου ή της εταιρείας ταχυμεταφορών.
- Οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα πρέπει να κρατούν αντίγραφο του Εντύπου Υποβολής της Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.
- Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής Εκδήλωση Ενδιαφέροντος ορίζεται αυτή που αναφέρεται στον Πίνακα 1.
- Μετά την παρέλευση της προθεσμίας Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, δε θα γίνεται αποδεκτή οποιαδήποτε τροποποίηση ή συμπλήρωση της υποβληθείσας Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος ή η υποβολή ή αντικατάσταση στοιχείων, πληροφοριών ή αποδεικτικών στοιχείων, εκτός και αν εμπίπτει στις πρόνοιες της πιο κάτω Σημείωσης.

**Σημείωση:** σε περίπτωση που το έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος δεν είναι πλήρως συμπληρωμένο και δεν προσκομιστούν όλα τα δικαιολογητικά της Παραγράφου 13.1., δε θα είναι δυνατή η τεκμηρίωση εκπλήρωσης των τυπικών προϋποθέσεων που τίθενται στο Παράρτημα 1, οπότε το έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος θα επιστρέφεται από το ΤΠ με εισηγήσεις και επανυποβολή του σε εύλογο χρονικό διάστημα.

### **14.3. Πληροφορίες / Διευκρινίσεις**

Για περαιτέρω διευκρινίσεις και εξασφάλιση όλων των σχετικών εγγράφων, οι υποψήφιοι Δικαιούχοι μπορούν να επικοινωνούν με τους αρμόδιους Λειτουργούς τις εργάσιμες ημέρες και ώρες που αναφέρονται πιο κάτω:

- κα Καλλιρόη Χριστοφή (στα τηλέφωνα 24801017, 22408943, φαξ: 22774945 και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: [kchristofi@environment.moa.gov.cy](mailto:kchristofi@environment.moa.gov.cy))
- κα Κυριακή Κυρμάνη (στο τηλέφωνο 22408992, φαξ: 22774945 και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: [kkyrmani@environment.moa.gov.cy](mailto:kkyrmani@environment.moa.gov.cy))
- κα Άρτεμις Παλαιογιάννη (στο τηλέφωνο 22408994, φαξ: 22774945 και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: [apalaiogianni@environment.moa.gov.cy](mailto:apalaiogianni@environment.moa.gov.cy))

Τα σχετικά έγγραφα του Προγράμματος είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στο χώρο «Ενημέρωση – Ανακοινώσεις»: [www.moa.gov.cy/environment](http://www.moa.gov.cy/environment), απ' όπου μπορούν να τα προμηθεύονται οι υποψήφιοι δικαιούχοι.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με το Πρόγραμμα «ΘΑΛΕΙΑ» 2021 – 2027, το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των Έργων που εντάσσονται στο εν λόγω Πρόγραμμα και τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των Έργων βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση [www.structuralfunds.org.cy](http://www.structuralfunds.org.cy).

## **15. Διαδικασία αξιολόγησης των Εκδηλώσεων Ενδιαφέροντος**

### **15.1. Όργανα αξιολόγησης και λήψης απόφασης - Επιτροπή αξιολόγησης**

Η αξιολόγηση των Εκδηλώσεων Ενδιαφέροντος θα διενεργείται από τριμελή Επιτροπή η οποία θα ορίζεται, για το σκοπό αυτό, από τον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος, πριν από την έναρξη της προθεσμίας Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.

Η Επιτροπή κατά τις συνεδρίες της έχει απαρτία, όταν παρευρίσκονται και τα τρία (3) μέλη της. Στην περίπτωση που ένα ή δύο μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν μπορούν να παρευρεθούν, διότι έχουν άμεσα ή έμμεσα συγκρουόμενα ή άλλα συμφέροντα σε σχέση με την υπό εξέταση Εκδήλωση Ενδιαφέροντος, τότε θα αντικαθίστανται με γραπτή απόφαση του Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος.

Κατά την αξιολόγηση, η Επιτροπή δύναται να καλεί εκπροσώπους άλλων κυβερνητικών υπηρεσιών ή και τους ίδιους τους Αιτητές για πρόσθετες πληροφορίες και εξηγήσεις.

Η Επιτροπή αξιολογεί τις προτεινόμενες συνεργασίες, τις κατατάσσει στην Κατηγορία Οικονομικής Στήριξης (Πίνακας 4) που εμπίπτουν και υποβάλλει τα αποτελέσματά της για επικύρωση στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος, καταθέτοντας Έκθεση Αξιολόγησης.

#### **15.2. Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων και δικαιολογητικών συμμετοχής**

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, μετά την παραλαβή των εντύπων Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, προβαίνει στον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων (Παράρτημα 1). Η Επιτροπή θα αξιολογεί μόνο Εκδηλώσεις Ενδιαφέροντος που υποβάλλονται έγκαιρα και σε ανταπόκριση προς τη σχετική με το Πρόγραμμα Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.

Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι δε συντρέχουν οι Τυπικές Προϋποθέσεις για ένταξη στο παρόν Πρόγραμμα, το έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος θα επιστρέφεται στον ενδιαφερόμενο με εισηγήσεις, ώστε να γίνουν οι απαραίτητες συμπληρώσεις / διορθώσεις και να είναι δυνατή η ένταξή της, με σχετική επιστολή του Διευθυντή του ΤΠ.

Οι Εκδηλώσεις Ενδιαφέροντος, που διαπιστώνεται α) ότι περιέχουν συνεργασίες μεταξύ των ΑΤΑ (με την προτροπή αυτές να γίνουν, όπου είναι δυνατόν, στη βάση της ομαδοποίησης / συμπλεγμάτων, σύμφωνα με το Νομοσχέδιο της μεταρρύθμισης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση), β) ικανοποιούν τις Τυπικές Προϋποθέσεις που έχουν καθοριστεί και αναφέρονται στο Παράρτημα 1 του παρόντος Οδηγού, γ) συνοδεύονται από όλα τα απαραίτητα έγγραφα και δικαιολογητικά, θα κατατάσσονται από την Επιτροπή Αξιολόγησης σε κατηγορία Οικονομικής Στήριξης.

Σημειώνεται ότι, εάν το Έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος δεν είναι πλήρως συμπληρωμένο ή εάν κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών προκύψουν ελλείψεις εγγράφων ή λανθασμένα έγγραφα ή εάν κατά την αξιολόγηση η Επιτροπή κρίνει ότι απαιτούνται πρόσθετα στοιχεία, το ΤΠ μπορεί, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο φορέα να διευκρινίσει, συμπληρώσει ή να τεκμηριώσει περαιτέρω τα υποβληθέντα στοιχεία. Στην περίπτωση αυτή, γίνεται γραπτή ενημέρωση του ενδιαφερόμενου από τον Διευθυντή του ΤΠ, ώστε ο πρώτος να υποβάλει, να συμπληρώσει ή/και να αποσαφηνίσει τις σχετικές πληροφορίες ή τα δικαιολογητικά. Σε αυτήν την περίπτωση, ο αιτητής υποχρεούται, εντός προθεσμίας που θα αναφέρεται στην Επιστολή (ανάλογα των απαιτούμενων δικαιολογητικών/διευκρινήσεων) (με ταχυδρομείο, τηλεομοιότυπο ή/και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί, να συμπληρώσει και να προσκομίσει τα ζητούμενα δικαιολογητικά. Σε περίπτωση μη τήρησης της εν λόγω προθεσμίας ή σε περίπτωση που και τα ζητηθέντα στοιχεία κρίνονται ανεπαρκή,

η Έκθεση Αξιολόγησης θα προωθείται στον Διευθυντή του ΤΠ για περαιτέρω οδηγίες και θα ενημερώνεται σχετικά ο Δικαιούχος για τις δικές τους ενέργειες.

## **16. Διαδικασία αξιολόγησης των Προτάσεων Έργων**

Με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος θα δημοσιευτεί η πρόσκληση υποβολής προτάσεων έργων για υποβολή των ολοκληρωμένων προτάσεων έργων από τις Ομάδες ΑΤΑ.

### **16.1. Έλεγχος προϋποθέσεων επιλεξιμότητας – Κριτηρίων Συμβατότητας - Αξιολόγηση της Μελέτης τεκμηρίωσης της Βιωσιμότητας – Πληρότητα της Πρότασης Έργου**

Με την ολοκλήρωση της Μελέτης τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας του Έργου (μέσω της διαδικασίας που περιγράφεται στην Παράγραφο 13.2.1.), η Ομάδα ΑΤΑ υποβάλλει την εν λόγω Μελέτη για αξιολόγηση στο ΤΠ. Η Επιτροπή Αξιολόγησης του ΤΠ έχει το δικαίωμα να αξιολογήσει το περιεχόμενο της παραπάνω Μελέτης ως προς τον προϋπολογισμό ή το φυσικό αντικείμενο, με στόχο την ικανοποίηση της συμβατότητας με τη Στρατηγική και τις προτεραιότητες του Προγράμματος, τους όρους επιλεξιμότητας (όπως αυτοί καθορίζονται στους σχετικούς Κανονισμούς της ΕΕ και τους Εθνικούς Κανονισμούς) καθώς και με τις διαδικασίες που προβλέπονται στις Διατάξεις Εφαρμογής του ΕΠ. Επίσης, η Επιτροπή Αξιολόγησης του ΤΠ έχει δικαίωμα να ζητήσει, σύμφωνα με τη δική της κρίση και εμπειρία, οποιοσδήποτε αλλαγές θεωρήσει απαραίτητες.

Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι δε συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για ένταξη του μελετώμενου Έργου στο παρόν Πρόγραμμα (Παράρτημα 1 του παρόντος Οδηγού), η Μελέτη τεκμηρίωσης της Βιωσιμότητας του Έργου θα επιστρέφεται με εισηγήσεις με σχετική επιστολή του Διευθυντή του ΤΠ.

Η λήψη της τελικής απόφασης για ένταξη του μελετώμενου Έργου στο Πρόγραμμα οικονομικής στήριξης θα κοινοποιείται σε διάστημα δύο (2) μηνών από την παραλαβή της Μελέτης τεκμηρίωσης της Βιωσιμότητας του Έργου.

### 16.1.1. Επιλεξιμότητα του Έργου

- Το Σύστημα διαχείρισης που θα προταθεί, θα εφαρμοστεί στο 100% του πληθυσμού της περιοχής.
- Τα προτεινόμενα Έργα θα πρέπει να έχουν υλοποιηθεί πριν από τη λήξη της Προγραμματικής Περιόδου.
- Ο μέγιστος συνολικός προϋπολογισμός ενός Έργου θα πρέπει να είναι ο αντίστοιχος της κατηγορίας Οικονομικής Στήριξης, όπως αναφέρεται στους Πίνακες 4 και 5.
- Σε ό,τι αφορά στη διαλογή στην πηγή των οργανικών / βιολογικών αποβλήτων, όπου αυτό είναι εφικτό, θα χρηματοδοτηθεί και η ολοκληρωμένη διαχείριση. **Σημειώνεται ότι** στις περιπτώσεις που η ολοκληρωμένη διαχείριση των οργανικών / βιολογικών αποβλήτων δεν είναι εφικτή, λόγω μη διαθέσιμου αποδέκτη για επεξεργασία, απαιτείται μόνο ο σχεδιασμός του συστήματος διαλογής στην πηγή από τα καταλύματα.
- Προϋπόθεση είναι να υποβληθεί Συμφωνία Συνεργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων μερών με τις δράσεις και τις δαπάνες που θα υλοποιήσει κάθε συμβαλλόμενο μέρος.
- Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των Συγχρηματοδοτούμενων Έργων καθορίζονται στην Εγκύκλιο της Διαχειριστικής Αρχής η οποία είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα της ([www.structuralfunds.org.cy](http://www.structuralfunds.org.cy)).
- Οι δράσεις που θα προταθούν θα πρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη των εθνικών στόχων ανακύκλωσης και ταφής οργανικών / βιολογικών αποβλήτων που έχει θέσει η Κυπριακή Δημοκρατία. Οι δράσεις θα πρέπει να συμβάλουν επίσης στη βελτίωση των δεικτών αποτελέσματος του Προγράμματος «Εγκαθίδρυση Συστήματος Διαλογής στην Πηγή και Χωριστής Συλλογής Ανακυκλώσιμων και οργανικών / βιολογικών αποβλήτων και Εφαρμογή Συστήματος ΠΟΠ με προπληρωμένη σακούλα.
- Τα προτεινόμενα Έργα θα πρέπει να προβλέπουν διάρκεια λειτουργίας και παρακολούθησης λειτουργίας ίση με πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησής τους.

### 16.2. Έγκριση και κατάταξη προτάσεων Έργων

Οι Ομάδες ΑΤΑ που θα συμπεριληφθούν στον κατάλογο για ένταξή τους στο Πρόγραμμα της Προγραμματικής Περιόδου 2021 – 2027, θα είναι αυτές που θα πληρούν όλες τις

προϋποθέσεις του **Παραρτήματος 1**. Στη συνέχεια θα αξιολογηθούν σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης του Παραρτήματος 2 και θα καταταχθούν ανάλογα.

### **16.3. Αποτελέσματα αξιολόγησης – Ενημέρωση Αιτητών**

Οι Ομάδες ΑΤΑ που τελικά θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα θα είναι αυτές που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του **Παραρτήματος 1** και θα αποστέλλεται σχετική επιστολή για ενημέρωση. Στη συνέχεια, θα υπογράφεται σχετική **Συμφωνία Συναντίληψης** μεταξύ του Τμήματος Περιβάλλοντος και του υπεύθυνου Συντονιστή της Ομάδας ΑΤΑ (Δικαιούχου), με την οποία έκαστο μέρος θα αναλαμβάνει τις σχετικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις. Στη Συμφωνία θα καθορίζονται οι υποχρεώσεις του Δικαιούχου και θα δεσμεύεται το Τμήμα Περιβάλλοντος για την καταβολή του ποσού, εφόσον πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις που αναφέρονται σε αυτήν και σύμφωνα με τις πρόνοιες του παρόντος Οδηγού Προγράμματος.

Στις περιπτώσεις Ομάδων ΑΤΑ που δεν μπορούν να τύχουν οικονομικής στήριξης, γιατί δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του **Παραρτήματος 1**, θα αποστέλλεται επιστολή για ενημέρωση τους στην οποία θα αναφέρονται οι λόγοι μη ένταξης τους στο Πρόγραμμα.

## **17. Δεσμεύσεις Δικαιούχων**

Όλοι οι συμμετέχοντες στο Πρόγραμμα θα έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- Όλες οι Ομάδες ΑΤΑ που θα ενταχθούν στο εν λόγω Πρόγραμμα, δεσμεύονται να ακολουθήσουν τις πρόνοιες του Προγράμματος.
- Όλες οι Ομάδες ΑΤΑ που θα ενταχθούν στο εν λόγω Πρόγραμμα, θα τηρούν ή δεσμεύονται να τηρούν την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για το περιβάλλον, την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και μη διάκριση και ιδιαίτερα τους νόμους και κανονισμούς που αναφέρονται στο **Παράρτημα 3** στο τέλος του παρόντος Οδηγού.
- Όλες οι Ομάδες ΑΤΑ που θα ενταχθούν στο εν λόγω Πρόγραμμα δεσμεύονται να λαμβάνουν ικανοποιητικά μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας, με βάση τις οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής οι οποίες είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα της [www.structuralfunds.org.cy](http://www.structuralfunds.org.cy).



- Όλες οι Ομάδες ΑΤΑ που θα ενταχθούν στο εν λόγω Πρόγραμμα δεσμεύονται **για τη διατήρηση με δικά τους έξοδα του** συστήματος ΠΟΠ με προπληρωμένη σακούλα και όλων των προνοιών διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής ανακυκλώσιμων και οργανικών/βιολογικών αποβλήτων, σύμφωνα με τη Συμφωνία που θα υπογραφεί μεταξύ ΤΠ και του Συντονιστή της Ομάδας ΑΤΑ **για περίοδο ίση τουλάχιστον πέντε (5) ετών μετά από την υλοποίηση.**

## **18. Υλοποίηση των Έργων**

Η πλήρης υλοποίηση και αποπεράτωση των δράσεων, σύμφωνα με τους όρους που τίθενται στη *Συμφωνία Συναντίληψης* μεταξύ του ΤΠ και του Συντονιστή/Εκπροσώπου του Δικαιούχου θα πρέπει να γίνεται μέσα σε διάστημα σαράντα οκτώ (48) μηνών από την υπογραφή της εν λόγω Συμφωνίας, νοουμένου ότι θα ολοκληρωθούν εντός της Προγραμματικής Περιόδου 2021 – 2027.

Ως ημερομηνία λήξης της υλοποίησης του Έργου νοείται η ημερομηνία πληρωμής του τελευταίου τιμολογίου σύμβασης που αφορά στην υλοποίηση του συγκεκριμένου Έργου. Η ημερομηνία λήξης του έργου διαπιστώνεται από τα τιμολόγια και άλλα παραστατικά ή/και με επιτόπου επιθεώρηση του φυσικού αντικείμενου του Έργου. Δράσεις που δε θα ολοκληρώνονται μέχρι την καταληκτική ημερομηνία, δε θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς οικονομικής στήριξης.

### **18.1. Παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των Έργων – Εκθέσεις**

Η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των Έργων θα γίνεται μέσω **εκθέσεων προόδου**. Τα σχετικά έντυπα θα αποστέλλει το ΤΠ σε όλες τις Ομάδες ΑΤΑ που θα εγκριθούν.

Η ΑΤΑ-Συντονιστής θα πρέπει να υποβάλει στον Διευθυντή του ΤΠ τις παρακάτω Εκθέσεις, σχετικά με την εκτέλεση του Έργου και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν:

- Έκθεση Έναρξης
- Εκθέσεις Προόδου
- Έκτακτες Εκθέσεις
- Έκθεση Ολοκλήρωσης

Η χρονική αποτύπωση των Εκθέσεων δίνεται στον Πίνακα 6, που ακολουθεί.

**Πίνακας 6. Χρόνος υποβολής Αναλυτικών Εκθέσεων Προόδου Υλοποίησης**

<b>Εκθέσεις Προόδου</b>	<b>Φάσεις Έργου</b>	<b>Περίοδοι υποβολής Εκθέσεων</b>	<b>Επαλήθευση Ενδιάμεσου Φορέα</b>
<b>Έκθεση Έναρξης:</b> Συνοπτική έκθεση προόδου	Α΄ ΦΑΣΗ	Σε δύο (2) εβδομάδες το αργότερο από την ημερομηνία της υπογραφής της Συμφωνίας Συναντίληψης.	Επιτόπια επαλήθευση φυσικού αντικείμενου όπου απαιτείται
<b>Ενδιάμεση Έκθεση Προόδου:</b> Τεχνική και οικονομική έκθεση για την πρόοδο που έχει επιτευχθεί	Β΄ ΦΑΣΗ	Όταν ολοκληρωθεί η απορρόφηση του 20% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.  η υποβολή της έκθεσης εντός ενός (1) μήνα από την υλοποίηση του 20% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.	Οικονομική, διοικητική και επιτόπια τεχνική επαλήθευση φυσικού αντικείμενου
<b>Τελική Έκθεση ολοκλήρωσης του έργου:</b> Συνολική τεχνική και οικονομική έκθεση για ό,τι έχει επιτευχθεί. Παρουσίαση αποδεικτικών της επίτευξης των στόχων	Γ΄ ΦΑΣΗ	Μετά την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του έργου και την επίτευξη των στόχων.  η υποβολή της έκθεσης εντός ενός (1) μήνα μετά την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για την ολοκλήρωση του Έργου.	Οικονομική, διοικητική και επιτόπια τεχνική επαλήθευση φυσικού αντικείμενου

Όλες οι Εκθέσεις υποβάλλονται πρωτότυπα στον Διευθυντή του ΤΠ σε δύο (2) αντίγραφα και ηλεκτρονικά σε μορφή που μπορεί να τύχει επεξεργασίας (Word, Excel κ.λπ.). Την κυριότητα όλων των υποβληθέντων εγγράφων / εκθέσεων έχει το ΤΠ.

Ο έλεγχος της πορείας υλοποίησης των Έργων θα πραγματοποιείται μέσω φυσικών και οικονομικών επαληθεύσεων που θα διενεργούνται από αρμόδιους φορείς. Οι ΑΤΑ-Συντονιστές υποχρεούνται να προσκομίζουν κάθε απαιτούμενη νόμιμη άδεια ή πιστοποιητικό που αφορά την επένδυση.

Οι Εκθέσεις Προόδου θα υποβάλλονται από τον Δικαιούχο προς το ΤΠ, καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του Έργου, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του Πίνακα 6 πιο πάνω..

**Σημειώνεται ότι ουδεμία παράταση θα δίνεται για την υποβολή των Εκθέσεων Προόδου.**

**18.1.1. Έκθεση Έναρξης**

Η Έκθεση Έναρξης υποβάλλεται εντός **δύο (2) εβδομάδων** από την ημερομηνία της επιστολής έγκρισης και θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τις άμεσες ενέργειες που προτείνονται, τις προτεραιότητες που τίθενται, καθώς και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Έργου (Gantt chart). Η Έκθεση Έναρξης θα πρέπει να είναι συνοπτική και να μην υπερβαίνει τις πέντε (5) σελίδες A4.

**18.1.2. Εκθέσεις Προόδου**

Επισημαίνεται ότι μέσα σε περίοδο δεκαοκτώ (18) μηνών, από την ημερομηνία της επιστολής έγκρισης, οι Δικαιούχοι θα πρέπει να απορροφήσουν τουλάχιστον το 20% της εγκεκριμένης δαπάνης του Έργου τους.

Ένα (1) μήνα μετά την απορρόφηση του 20% (ή περισσότερο) του εγκεκριμένου προϋπολογισμού, οι Δικαιούχοι θα πρέπει να υποβάλουν Έκθεση Προόδου.

Η Έκθεση Προόδου θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- (α) Περιγραφή του υλοποιημένου προγράμματος (αριθμός συμβάσεων που έχουν υλοποιηθεί, απορρόφηση κονδυλίων κ.λπ.).
- (β) Αποτελέσματα από την εφαρμογή του Προγράμματος (περιοχή εφαρμογής, πληθυσμός που εξυπηρετήθηκε, τύποι υποστατικών, συχνότητα και τρόπος συλλογής αποβλήτων, ρεύματα αποβλήτων που συλλέχθηκαν χωριστά, ποσότητες αποβλήτων που συλλέχθηκαν χωριστά και ποσότητες μεικτών αποβλήτων, κόστος διαχείρισης, δράσεις ενημέρωσης, δείκτες εκροών και δείκτες αποτελέσματος).
- (γ) Τυχόν προβλήματα που παρατηρήθηκαν κατά την υλοποίηση του Έργου, στοιχεία που χρήζουν διαφοροποίησης και πιθανές δράσεις βελτίωσής του.
- (δ) Αναθεώρηση Πρότασης, υπό μορφή Έκθεσης Αξιολόγησης του 2<sup>ου</sup> έτους υλοποίησης του Έργου και Μελέτη αναθεώρησης Έργου (εφόσον κριθεί ότι απαιτείται από τα αποτελέσματα).
- (ε) Μητρώα συντήρησης του εξοπλισμού.

### **18.1.3. Έκτακτες Εκθέσεις**

Έκτακτες Εκθέσεις θα υποβάλλονται από τις Ομάδες ΑΤΑ, εφόσον ζητηθούν από τον Διευθυντή του ΤΠ, σε περίπτωση που ο ίδιος κρίνει ότι θα πρέπει να πληροφορηθεί για σημαντικά θέματα που αφορούν την πορεία υλοποίησης των Έργων ή/και τα αποτελέσματα της λειτουργίας τους.

### **18.1.4. Έκθεση Ολοκλήρωσης**

Μέσα σε διάστημα **σαράντα εννέα (49) μηνών** από την ημερομηνία της Επιστολής Έγκρισης, οι Ομάδες ΑΤΑ θα πρέπει να ολοκληρώσουν την υλοποίηση των δράσεων και να υποβάλουν την τελική Έκθεση Ολοκλήρωσης στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος.

### **18.1.5. Υποβολή και έγκριση των Εκθέσεων**

Όλες οι Εκθέσεις που αναφέρονται πιο πάνω θα πρέπει να υποβάλλονται σε δυο (2) αντίγραφα και ηλεκτρονικά σε μορφή που μπορεί να τύχει επεξεργασίας, στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος για έγκριση.

## **19. Καταβολή οικονομικής στήριξης**

Η καταβολή της οικονομικής στήριξης θα γίνεται:

- Σταδιακά και ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης του Έργου.
- Εφόσον οι δαπάνες συνάδουν με τους σκοπούς και τις πρόνοιες του Προγράμματος και έχουν εγκριθεί από το ΤΠ.
- Μετά την υποβολή των αναγκαίων παραστατικών από τον Δικαιούχο.

Για να καταστεί δυνατή η μεταφορά των απαιτούμενων πιστώσεων των επιλέξιμων δαπανών που αφορούν στην υποβληθείσα πρόταση, θα πρέπει επίσης να υποβληθούν τα απαραίτητα παραστατικά μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) για την επικύρωση των αντίστοιχων συμβάσεων.

Οι Ομάδες ΑΤΑ θα πρέπει να υποβάλουν στο ΤΠ χρονοδιάγραμμα για τα έξοδα που σχεδιάζουν να πραγματοποιήσουν ανά εξάμηνο. Οι πληρωμές θα γίνονται εφόσον οι ΑΤΑ πραγματοποιήσουν τα αντίστοιχα έξοδα και προσκομίσουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά και αφού ολοκληρωθεί η πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του Έργου.

Οι ΑΤΑ περιλαμβάνουν στους προϋπολογισμούς τους το μέρος της συνεισφοράς που τους αντιστοιχεί. Με σκοπό την απρόσκοπτη υλοποίηση των Έργων, η κάθε ΑΤΑ υποβάλλει προβλέψεις δαπανών ανά τρίμηνο στο ΤΠ, νοουμένου ότι έχει τηρήσει όλες τις νενομισμένες διαδικασίες.

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης των Έργων, πραγματοποιούνται εμβάσματα σύμφωνα με την πορεία υλοποίησης των Έργων για χρηματοδότηση τους και ανάλογα με τα αποτελέσματα των διοικητικών και επιτόπιων επαληθεύσεων. Σε οποιαδήποτε περίπτωση παρατυπίας ή μη επιλέξιμων δαπανών οι οποίες εντοπίζονται είτε κατά τη διοικητική επαλήθευση από το Φορέα Επαλήθευσης Δαπανών (ΦΕΔ)\_ είτε κατά τις επιτόπιες επαληθεύσεις του Ενδιάμεσου Φορέα (ΕΦ) Έργων Δημοσίων Συμβάσεων (ΔΣ), της Διαχειριστικής Αρχής (ΔΑ) ή άλλου ελεγκτικού οργάνου, το κόστος που προκύπτει το επωμίζονται αποκλειστικά οι ΑΤΑ και αφαιρείται από την επόμενη μεταφορά του.

Ο ΕΦ ΔΣ καταβάλλει ποσά στον Δικαιούχο του Έργου μέχρι να συμπληρωθεί το 95% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών του Έργου. Το τελικό 5%, παρακρατείται και καταβάλλεται στο Δικαιούχο με την υποβολή του τελευταίου δελτίου δαπανών του Έργου και την επαλήθευση του από τον ΦΕΔ, στα πλαίσια των επαληθεύσεων κλεισίματος του Έργου.

**Σημειώνεται ότι, θα πρέπει να υποβληθεί ένας συνολικός προϋπολογισμός όπου θα φαίνονται όλες οι δαπάνες του Έργου ανά συνεργαζόμενη ΑΤΑ.**

Για την καταβολή του ποσού της οικονομικής στήριξης θα διενεργείται οικονομική, διοικητική και επιτόπια τεχνική επαλήθευση φυσικού αντικειμένου του Έργου.

- Για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου θα πρέπει να υποβληθούν εξοφλημένα πρωτότυπα παραστατικά ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας.
- Για την πιστοποίηση του φυσικού αντικειμένου θα πρέπει να υποβληθούν αντίστοιχες Εκθέσεις Προόδου, οι οποίες θα επαληθευτούν επιτόπου στην περιοχή του Έργου από το ΤΠ, μετά την υποβολή τους.

Σημειώνεται ότι, οι δραστηριότητες και τα παραδοτέα που θα σηματοδοτούν την ολοκλήρωση όλων των δαπανών, θα πρέπει να αναφέρονται στη Μελέτη τεκμηρίωσης της Βιωσιμότητας του Έργου.

### **19.1. Πιστοποίηση Δαπανών**

Για την καταβολή της οικονομικής στήριξης θα γίνεται οικονομικός και φυσικός έλεγχος της προόδου του Έργου. Οι Ομάδες ΑΤΑ (Δικαιούχοι) θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις ισχύουσες εθνικές και κοινοτικές νομοθεσίες.

Για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου θα πρέπει να υπάρχουν τα πρωτότυπα παραστατικά ως ακολούθως:

1. Τιμολόγια αγοράς ή παροχής υπηρεσιών
2. Αποδείξεις πληρωμής
3. Κατάσταση λογαριασμού από την Τράπεζα (Bank Statement) στην οποία να αναγράφονται οι αριθμοί των επιταγών, οι μεταφορές μέσω τράπεζας (bank transfer) και οι πληρωμές με πιστωτική κάρτα, με τις οποίες έγινε η πληρωμή/εξόφληση των τιμολογίων. Σε περίπτωση που στην απόδειξη πληρωμής δεν αναγράφεται ο αριθμός της επιταγής με την οποία έγινε η πληρωμή/εξόφληση του τιμολογίου, απαιτείται η υποβολή αντιγράφου της επιταγής κατάλληλα σφραγισμένης από την Τράπεζα.
4. Έγγραφα παραλαβής εμπορευμάτων από εξωτερικό π.χ. εκτελωνιστικά, bill of lading, cra charges, airway bill (όπου εφαρμόζεται).
5. Το Γενικό Καθολικό της ΑΤΑ και της Ομάδας ΑΤΑ στο οποίο να φαίνεται ο ξεχωριστός λογαριασμός στον οποίο χρεώνονται όλες οι λεπτομέρειες των δαπανών που αφορούν το παρόν Πρόγραμμα, με τη σφραγίδα και την υπογραφή του λογιστή.
6. Έντυπο "FIMAS" (Έντυπο 4)- Εξουσιοδότηση Πληρωμής από το "FIMAS".

#### **Διευκρινίζεται ότι:**

- Για να καταστεί δυνατή η μεταφορά των απαιτούμενων πιστώσεων των επιλέξιμων δαπανών που αφορούν στο Έργο, θα πρέπει επίσης να υποβληθούν τα απαραίτητα παραστατικά μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) για την επικύρωση των αντίστοιχων συμβάσεων.
- Τα τιμολόγια και οι σχετικές αποδείξεις πληρωμής πρέπει να έχουν εκδοθεί στο όνομα του υπεύθυνου Συντονιστή του Δικαιούχου.
- Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.
- Δαπάνες, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από 01.01.2021, και πληρούν τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια επιλεξιμότητας του παρόντος Προγράμματος, είναι επιλέξιμες.

- Η πραγματοποίηση δαπανών πριν την έκδοση της τελικής απόφασης για έγκριση ή μη της Πρότασης Έργου, γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του Δικαιούχου και δε δεσμεύει την τελική απόφαση του ΤΠ.
- Τα μηχανήματα / εξοπλισμός που προμηθεύεται ο Δικαιούχος, στο πλαίσιο του παρόντος Προγράμματος, πρέπει να είναι καινούργια.
- Το κόστος των μηχανημάτων και του εξοπλισμού πάνω στο οποίο θα υπολογίζεται η χορηγία, σημαίνει την τιμή CIF (Cost, Insurance and Freight – Αξία, Ασφάλεια και Ναύλος), όταν αυτά εισάγονται από άλλη χώρα από τον ίδιο το Δικαιούχο ή την τιμή αγοράς (τιμολογίου), όταν αυτά αγοράζονται από την εγχώρια αγορά.
- Τιμολόγια, που εκδίδονται από κυπριακές επιχειρήσεις – προμηθευτές μηχανημάτων/εξοπλισμού και προσφοράς υπηρεσιών που δεν είναι εγγεγραμμένες στο Φ.Π.Α., δε θα γίνονται αποδεκτά έκτος και αν προσκομιστεί βεβαίωση από την Υπηρεσία ΦΠΑ ότι ο συγκεκριμένος προμηθευτής δεν έχει δικαίωμα εγγραφής στο ΦΠΑ.
- Για όλες τις δαπάνες συμπεριλαμβανομένων και των μισθολογικών δαπανών προσωπικού, απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα πρωτότυπα τιμολόγια πώλησης ή άλλα έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος ή παροχής υπηρεσιών και οι αποδείξεις πληρωμής τους. Νοείται ότι, η σύμβαση εργοδότησης έχει υποβληθεί και έχει εγκριθεί στα πλαίσια υποβολής της πρότασης Έργου / Μελέτη Τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας του Έργου.
- Στις περιπτώσεις που, για σκοπούς καταβολής της εγκριθείσας οικονομικής στήριξης, υποβάλλονται μερικώς εξοφλημένα τιμολόγια, αυτά μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό και πληρωμή της οικονομικής στήριξης, αλλά μέχρι του ποσού για το οποίο παρουσιάζονται οι σχετικές αποδείξεις πληρωμής.
- Νοείται ότι, τα παραστατικά εξόφλησης των τιμολογίων αυτών θα πρέπει να παρουσιάζονται κατά την τελική φάση, διαφορετικά θα ζητείται η επιστροφή της οικονομικής στήριξης που αφορά δαπάνες που περιλαμβάνονται σε μη εξοφλημένα τιμολόγια.
- Η εξόφληση (τμηματική ή ολική) των επιλέξιμων δαπανών (συμπεριλαμβανομένων και των πληρωμών μισθών προσωπικού) θα πρέπει να γίνεται με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής. Ως τραπεζικό μέσο πληρωμής, προκειμένου για την εφαρμογή των ανωτέρω, νοείται:
  - Κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή, είτε με μετρητά είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών (έμβασμα, ηλεκτρονικό ή μη).

- Έκδοση επιταγής του δικαιούχου από νόμιμα λειτουργούσα στην Κύπρο τράπεζα.
- Χρήση χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών του δικαιούχου που πραγματοποιεί την πληρωμή.

Εξαιρούνται από τα παραπάνω οι εισφορές στις Κοινωνικές Ασφαλίσεις και το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

- Τιμολόγια τα οποία δεν έχουν εξοφληθεί με τους τρόπους που αναφέρονται πιο πάνω, δε δύναται να αποτελέσουν επιλέξιμη δαπάνη.
- Σε όλες τις περιπτώσεις θα ζητηθεί να παρουσιαστεί και η σχετική κατάσταση του λογαριασμού επιχείρησης, ενώ σε περίπτωση πιστωτικής κάρτας, η κατάσταση κινήσεων της κάρτας και η κατάσταση εξόφλησής της.
- Δε θεωρείται επιλέξιμη οποιαδήποτε προτεινόμενη επένδυση δεν πληροί τους όρους επιλεξιμότητας του Προγράμματος.
- Η έναρξη εργασιών υλοποίησης του Έργου μπορεί να είναι μετά την ημερομηνία προκήρυξης του Προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, η δέσμευση για αγορά επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού ή η πραγματοποίηση δαπανών πριν την έκδοση της «επιστολής επιλεξιμότητας», γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του Δικαιούχου και δε δεσμεύει την τελική απόφαση του Ενδιάμεσου Φορέα σχετικά με την έγκριση ή μη της πρότασης.
- Η καταβολή οικονομικής στήριξης για δαπάνες προσωπικού θα βασίζεται σε πραγματικό κόστος (εφόσον πρόκειται για νέο προσωπικό). Σημειώνεται ότι πριν την εργοδότηση οποιουδήποτε προσωπικού θα πρέπει να υποβληθεί στο ΤΠ για έγκριση το Συμβόλαιο Εργοδότησης.
- Το δελτίο πληρωμής που εκδίδεται από το Λογιστήριο του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΥΓΑΑΠ), θεωρείται ως αποδεικτικό στοιχείο ολοκλήρωσης του Έργου. Τα αποδεικτικά πληρωμής καταχωρούνται σε σχετικό φάκελο και φέρουν ειδική σφραγίδα.
- Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογιστεί επί του πραγματοποιημένου και πιστοποιημένου κόστους του έργου. Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μεγαλύτερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση υπολογίζεται επί της εγκριθείσας δαπάνης.



## 19.2. Γενικές διευκρινίσεις

- Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του Έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η οικονομική στήριξη θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του Έργου, νοουμένου ότι οι στόχοι του έργου έχουν επιτευχθεί, τα παραδοτέα του έργου έχουν ολοκληρωθεί και το έργο έχει τεθεί σε λειτουργία..
- Δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης της εγκριτικής απόφασης που αφορά σε αύξηση του συνόλου της οικονομικής στήριξης που αναφέρεται στη **Συμφωνία μεταξύ Τμήματος Περιβάλλοντος και Δικαιούχου**.
- Τονίζεται ότι, για σκοπούς του Προγράμματος αυτού, οι συμμετέχουσες σε αυτό ΑΤΑ θα πρέπει να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα ή κατάλληλη λογιστική κωδικοποίηση στο λογιστικό τους σύστημα ή ξεχωριστό τραπεζικό λογαριασμό ή ξεχωριστό αρχείο για κάθε Έργο. Αυτό θα παρακολουθείται με υποβολή αντιγράφου των αντίστοιχων λογιστικών μερίδων της κάθε ΑΤΑ κατά το στάδιο υποβολής αιτήματος για καταβολή οικονομικής στήριξης.

## 20. Υποχρεώσεις Δικαιούχου – Κυρώσεις

- Καθ' όλη τη διάρκεια του Προγράμματος, οι ΑΤΑ θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με το ΤΠ, υποχρεούνται δε να λαμβάνουν υπόψη τους οποιεσδήποτε παρατηρήσεις του σχετικά με την εκτέλεση της Συμφωνίας.
- Οι ΑΤΑ θα πρέπει να θέτουν, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση της Διαχειριστικής Αρχής, του Ενδιάμεσου Φορέα, της Αρχής Πιστοποίησης, της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠ και γενικότερα σε όλους τους ελεγκτικούς φορείς της Κύπρου ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία του έργου. Πρόσθετα θα δέχονται επιτόπιες σε κάθε περίπτωση επαληθεύσεις από τον ΕΦ, καθώς και ελέγχους από τα άλλα αρμόδια Ελεγκτικά όργανα και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να δίνουν όλες τις αναγκαίες επεξηγήσεις.
- Σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο των Ταμείων της Πολιτικής Συνοχής, κάθε οργανισμός που εντάσσεται στο Πρόγραμμα θα πρέπει να τηρεί ξεχωριστό φάκελο από την έναρξη υλοποίησης του Έργου, στον οποίο θα καταχωρούνται όλα τα σχετικά έγγραφα (τιμολόγια, αποδείξεις, συμβάσεις, συμφωνίες κ.λπ.) που αφορούν την υλοποίηση του Έργου και τα οποία θα φυλάσσονται και δε θα καταστρέφονται παρά μόνο μετά την εκ των προτέρων έγκριση του ΤΠ.

- Επίσης κάθε ΑΤΑ που εντάσσεται στο Πρόγραμμα, θα πρέπει να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα ή κατάλληλη λογιστική κωδικοποίηση στο λογιστικό της σύστημα ή ξεχωριστό τραπεζικό λογαριασμό ή ξεχωριστό λογιστικό αρχείο που αφορά το έργο. Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι τα έγγραφα δεν τηρούνται σωστά, με αποτέλεσμα να απολεσθεί η κοινοτική συνεισφορά από το Κράτος, τότε οι Δικαιούχοι θα επιστρέφουν τη σχετική οικονομική στήριξη προσαυξημένη με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 794/2004, όπως αυτό εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.
- Για τους παραπάνω σκοπούς θα υπογράφεται σχετική *Συμφωνία Συναντίληψης* μεταξύ των Δικαιούχων που θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα και του ΤΠ, με την οποία το κάθε μέρος θα αναλαμβάνει τις σχετικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις. Τις δεσμεύσεις και υποχρεώσεις θα εγγυώνται δύο (2) μάρτυρες.
- Εάν διαπιστωθεί η υποβολή ψευδούς δήλωσης ή στοιχείων ή πληροφοριών πριν ή/και μετά την παραχώρηση οικονομικής στήριξης, η Πρόταση Έργου του Δικαιούχου απορρίπτεται και απαιτείται η επιστροφή τυχόν καταβληθείσας χορηγίας προσαυξημένης με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 794/2004, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.
- Δυνατόν να λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα εναντίον του δικαιούχου, όπως ο αποκλεισμός του από όλα τα Χρηματοδοτικά Προγράμματα ή/και η λήψη νομικών μέτρων εναντίον της.
- Σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο των Ταμείων Πολιτικής Συνοχής, γίνεται δημοσιονομική διόρθωση και αναλογική ανάκτηση του ποσού που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως, προσαυξημένου με τόκο, αν σε περίοδο τριών (3) ετών από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της οικονομικής ενίσχυσης το Έργο υπόκειται σε οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:
  - Παύση του Έργου
  - Ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων του Προγράμματος και που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους του Προγράμματος

## 21. Ερμηνείες - Τροποποιήσεις

Ο Διευθυντής του Τμήματος Περιβάλλοντος ερμηνεύει, συμπληρώνει και τροποποιεί όπου αιτιολογημένα παρουσιάζεται πρόβλημα τους όρους και πρόνοιες του Προγράμματος που

διευκολύνουν την υλοποίησή του, αφού εξασφαλίσει την εκ των προτέρων έγκριση της Διαχειριστικής Αρχής.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. Προϋποθέσεις συμμετοχής

Πίνακας Π1. Προϋποθέσεις συμμετοχής στο Πρόγραμμα

Προϋποθέσεις συμμετοχής		Για υπηρεσιακή χρήση
<b>Τυπικές προϋποθέσεις</b>		
1	Η γλώσσα στην οποία έχει συνταχθεί η πρόταση είναι η ελληνική.	
2	Ο ενδιαφερόμενος φορέας εμπίπτει στους δυνητικούς Δικαιούχους που καθορίζονται στην Πρόσκληση και στον Οδηγό Προγράμματος (Παράγραφος 9 του Οδηγού).	
3	Το έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος έχει υποβληθεί μετά από την ανακοίνωση της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος/	
4	Στο Έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος (Έντυπο 1) έχουν συμπληρωθεί όλα τα απαιτούμενα στοιχεία.	
5	Το έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος θα συνοδεύεται από όλα τα απαραίτητα έγγραφα, όπως αυτά καθορίζονται στην Πρόσκληση και τον Οδηγό του Προγράμματος.	
6	Συμφωνία Συνεργασίας με τις συνεργαζόμενες ΑΤΑ, στην οποία αναφέρεται η αποδοχή των συνεργαζόμενων ΑΤΑ για συμμετοχή στο παρόν Πρόγραμμα Οικονομικής Στήριξης και καθορίζεται σαφώς ποια ΑΤΑ θα ενεργεί ως ΑΤΑ-Συντονιστής, ο Υπεύθυνος Συντονιστής καθώς και οι δράσεις που θα υλοποιηθούν από κάθε ΑΤΑ αντίστοιχα.	
7	Το Έντυπο 1 φέρει την πρωτότυπο υπογραφή του Υπεύθυνου Συντονιστή της ομάδας ΑΤΑ και τη σφραγίδα της ΑΤΑ-Συντονιστή	
8	Οργανογράμματα των συνεργαζόμενων ΑΤΑ.	
9	Υπεύθυνη Δήλωση (Έντυπο 2).	
<b>Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας</b>		
10	Η Ομάδα ΑΤΑ έχει ετοιμάσει και υποβάλει <i>Μελέτη τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας</i> (Πρόταση Έργου), η οποία τεκμηριώνει την τεχνική επάρκεια και οικονομική βιωσιμότητα του συστήματος.	
11	Ο μέγιστος συνολικός προϋπολογισμός της Πρότασης Έργου είναι μέσα στα καθορισμένα όρια (Πίνακας 4 και Πίνακας 5).	
12	Το Σύστημα διαχείρισης που θα προταθεί θα εφαρμοστεί στο 100% του πληθυσμού της περιοχής.	
13	Το προτεινόμενο Έργο θα πρέπει να ολοκληρωθεί πριν από τη λήξη της Προγραμματικής Περιόδου 2021 – 2027.	
14	Το προτεινόμενο Έργο προβλέπει διάρκεια λειτουργίας και παρακολούθησης λειτουργίας ίση με πέντε (5) έτη, μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησής του.	

Προϋποθέσεις συμμετοχής		Για υπηρεσιακή χρήση
<b>Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας (συνέχεια)</b>		
15	Έχει συναφθεί Συμφωνία με τις συνεργαζόμενες ΑΤΑ, στην οποία καθορίζονται οι δράσεις που θα υλοποιηθούν από κάθε ΑΤΑ αντίστοιχα.	
16	Υπάρχει συμβατότητα του προτεινόμενου Έργου με το αντικείμενο, τους στόχους και τις Κατηγορίες Δραστηριοτήτων, καθώς επίσης και τους όρους επιλεξιμότητας, όπως αναφέρονται στην Πρόσκληση και τον Οδηγό του Προγράμματος.	
17	Οι δράσεις που θα προταθούν θα πρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη των εθνικών στόχων ανακύκλωσης και ταφής οργανικών / βιολογικών αποβλήτων που έχει θέσει η Κυπριακή Δημοκρατία. Οι δράσεις θα πρέπει να συμβάλουν επίσης στη βελτίωση των δεικτών αποτελέσματος του Προγράμματος «Εγκαθίδρυση Συστήματος Διαλογής στην Πηγή και Χωριστής Συλλογής Ανακυκλώσιμων και οργανικών / βιολογικών αποβλήτων και Εφαρμογή Συστήματος ΠΟΠ με προπληρωμένη σακούλα.	
18	Το προτεινόμενο έργο είναι συμβατό με τις πρόνοιες των σχετικών Κοινοτικών Κανονισμών, ώστε οι δαπάνες να είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση. Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των Συγχρηματοδοτούμενων Έργων καθορίζονται στην Εγκύκλιο της Διαχειριστικής Αρχής ( <a href="http://www.structuralfunds.org.cy">www.structuralfunds.org.cy</a> ).	
19	Η Ομάδα ΑΤΑ έχει συνάψει συμφωνία με διαχειριστή για επεξεργασία χωριστά συλλεχθέντων ανακυκλώσιμων αποβλήτων κάτοχο άδειας διαχείριση αποβλήτων για τα ρεύματα που παραλαμβάνει, ή συμφωνία συνεργασίας με το συλλογικό σύστημα με διάρκεια τουλάχιστον ίση με δύο (2) χρόνια και πρόθεση ανανέωσης ή σύναψης νέας συμφωνίας μέχρι τη διάρκεια λειτουργίας του προτεινόμενου έργου.	
20	Η Ομάδα ΑΤΑ έχει εξασφαλίσει τους χώρους (όπου εφαρμόζεται), για εγκατάσταση εξοπλισμού ή/και έχει υποβάλει τα απαραίτητα στοιχεία που τεκμηριώνουν την εξασφάλιση χρήσης γης.	
21	Η Ομάδα ΑΤΑ έχει υποβάλει δήλωση για ανάληψη του κόστους συντήρησης και λειτουργίας του εξοπλισμού (Έντυπο 3).	
22	Η Ομάδα ΑΤΑ έχει υποβάλει παραστατικά που να αποδεικνύουν ότι έχουν τηρηθεί οι διαδικασίες που προβλέπονται στην ισχύουσα νομοθεσία περί Δημοσίων Συμβάσεων (στην περίπτωση των Δικαιούχων που προτίθενται, στα πλαίσια της Πρότασής τους να προχωρήσουν με αγορά υπηρεσιών συλλογής και μεταφοράς χωριστά διαλεγμένων αποβλήτων).	
23	Η Ομάδα ΑΤΑ έχει υποβάλει Συμβόλαιο Εργοδότησης για έγκριση (στην περίπτωση υποβολής δαπανών για πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού για τις ανάγκες του Έργου). Σημειώνεται ότι το εν λόγω προσωπικό θα πρέπει να εργάζεται αποκλειστικά για τις ανάγκες του συγκεκριμένου Έργου.	

Προϋποθέσεις συμμετοχής		Για υπηρεσιακή χρήση
<b>Κριτήρια για τη Συμβατότητα με Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές (κανονικότητα της πρότασης)</b>		
24	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον Αιτητή της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για το περιβάλλον.	
25	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον Αιτητή της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και μη διάκριση.	
26	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον Αιτητή των κανονισμών δημοσιότητας και πληροφόρησης.	
<b>Πληρότητα της Πρότασης Έργου</b>		
27	Πλήρης και σαφής τεκμηριωμένη περιγραφή του προτεινομένου Έργου σύμφωνα με την πρόσκληση.	
28	Σαφής καταγραφή των δραστηριοτήτων, των διακριτών τμημάτων του Έργου και του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης (χρονικού προγραμματισμού).	
29	Σαφής καταγραφή κόστους υλοποίησης.	
30	Σαφής τεκμηρίωση αναμενόμενων αποτελεσμάτων.	
31	Σαφής και τεκμηριωμένη περιγραφή του τρόπου διοίκησης.	
32	Σαφής περιγραφή τρόπου λειτουργίας.	

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2. Κριτήρια αξιολόγησης Προτάσεων Έργου

Οι Προτάσεις που διαπιστώνεται ότι πληρούν τις προϋποθέσεις του **Παραρτήματος 1**, θα αξιολογούνται από αρμόδιους Λειτουργούς του Τμήματος Περιβάλλοντος και, εφόσον εγκριθούν, θα κατατάσσονται σε κατάλογο.

Νοείται περαιτέρω ότι, για την κατάταξη στον κατάλογο, πληρούνται τα πιο κάτω:

- Οι Δικαιούχοι έχουν ολοκληρώσει τη Μελέτη τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας και έχουν κάνει όλες τις απαιτούμενες διεργασίες ωρίμανσης του Έργου, περιλαμβανομένης της λήψης όλων των αναγκαίων αποφάσεων και δεσμεύσεων του Αρμόδιου Οργάνου.).
- Η Μελέτη τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας συμμορφώνεται με τις πρόνοιες της σχετικής Νομοθεσίας για τη διαχείριση δημοτικών αποβλήτων και τεκμηριώνει τη βιωσιμότητα εφαρμογής του συστήματος διαχείρισης σε μακροχρόνια βάση.
- Η Μελέτη τεκμηρίωσης της βιωσιμότητας είναι ολοκληρωμένη και τεκμηριωμένη στο βαθμό που απαιτείται, ούτως ώστε να μπορούν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα ως προς τα πιο κάτω:
  - i. Αξιολόγηση του συστήματος, ως προς τη συμμόρφωση του με τη σχετική Νομοθεσία διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων..
  - ii. Εκτίμηση του συνολικού προϋπολογισμού εφαρμογής.
  - iii. Εκτίμηση του ελλείμματος χρηματοδότησης.
  - iv. Προσδιορισμό του χρονοδιαγράμματος και ορόσημων εφαρμογής.
  - v. Τεκμηρίωση της βιωσιμότητας του προτεινόμενου Έργου και του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής του.
  - vi. Τρόπος και καθορισμός δεικτών αποτελέσματος.

### **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3. Νόμοι και Κανονισμοί για το περιβάλλον, την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και τη μη διάκριση**

#### **ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

Το εν ισχύ εθνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό νομοθετικό πλαίσιο (Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στο σύνδεσμο: [www.moa.gov.cy/moa/environment](http://www.moa.gov.cy/moa/environment).

Παρακάτω αναφέρεται ενδεικτικά η Εθνική Νομοθεσία για το Περιβάλλον:

- Οι περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμοι του 2018 και 2021 ( Ν. 127(I)/2018 και Ν. 23(I)/2021), όπως εκάστοτε τροποποιούνται.
- Ο Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον Ορισμένων Σχεδίων και Προγραμμάτων Νόμος, Ν. 102(I)/2005.
- Ο Περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμος, Ν. 153(I)/2003.
- Οι Περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και του Εδάφους Νόμοι του 2002 έως 2013 – (Ν. 106/2002).
- Ο Περί Εκπομπών Ορισμένων Φθοριούχων Αερίων Θερμοκηπίου Νόμος 23(I)/2010.
  - Πιστοποίηση Επιχειρήσεων και Προσωπικού όσον αφορά Σταθερό Εξοπλισμό Ψύξης, Κλιματισμού και Αντλιών Θερμότητας Κανονισμοί του 2010 - (Κ.Δ.Π. 133/2010).
  - Πιστοποίηση Προσωπικού Ασχολούμενου με την Ανάκτηση Ορισμένων Φθοριούχων Αερίων Θερμοκηπίου από Συσκευές Χειρισμού και Προστασίας Υψηλής Τάσης Κανονισμοί του 2010 - (Κ.Δ.Π. 134/2010).
  - Πιστοποίηση Προσωπικού που Προβαίνει σε Ανάκτηση Ορισμένων Διαλυτών με βάση Φθοριούχα Αέρια Θερμοκηπίου από Εξοπλισμό, Κανονισμοί του 2010 - (Κ.Δ.Π. 135/2010).
  - Πιστοποίηση Επιχειρήσεων και Προσωπικού όσον αφορά τα Μόνιμης Εγκατάστασης Συστήματα Πυροπροστασίας και Πυροσβεστήρες, Κανονισμοί του 2010 - (ΚΔΠ 132/2010).
- Νόμος 16(I)/2011 για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος.
  - Κ.Δ.Π. 66/2011 για τις ουσίες που καταστρέφουν τη Στιβάδα του Όζοντος (Υποχρεώσεις αναφορικά με Ουσίες, Προϊόντα και Εξοπλισμό).
- Νόμος που προβλέπει για τη λήψη μέτρων προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος από την ελευθέρωση στο περιβάλλον ή τη διάθεση στην αγορά γενετικά τροποποιημένων οργανισμών, για τις προϋποθέσεις χορήγησης της σχετικής άδειας και για συναφή θέματα (Αρ. 160(I)/2003).



- Ο Περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμος 2002 έως 2012 {N. 132(I)/2002, N. 125(I)/2012}.
- Οι Περί Αποβλήτων Νόμοι του 2011 έως (αρ. 2) 2014 – {185(I)/2011, 32(I)/2014}.
  - Διαχείριση Αποβλήτων Ελαστικών Κ.Δ.Π. 61/2011.
  - Ηλεκτρικές Στήλες και Συσσωρευτές Κ.Δ.Π. 125/2009.
  - Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού Κ.Δ.Π. 668/2004, Κ.Δ.Π. 378/2009.
  - Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων Κ,Δ.Π. 562/2003, Κ,Δ.Π. 618/2007, Κ,Δ.Π. 147/2014.
- Ο Περί διαχείρισης των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας νόμος (N.82(I)/2009).
- Ο περί Βιομηχανικών Εκπομπών Νόμος του 2013, Ν. 184(I)/2013, Έκδοση Άδειας Βιομηχανικών Εκπομπών.
- Οι περί Αξιολόγησης και Διαχείρισης του Περιβαλλοντικού Θορύβου Νόμοι 2004 έως 2007.
- Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Εκπομπή Θορύβου στο Περιβάλλον από Εξοπλισμό προς Χρήση σε Εξωτερικούς Χώρους) Κανονισμοί του 2003 (Κ.Δ.Π. 535/2003).

### **ΙΣΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ**

- Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος των Γυναικών Νόμος του 1985 (N.78/1985)
- Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος της Γυναίκας (Κυρωτικός) Νόμος του 2002 (N.1(III)/2002)
- Το Πρωτόκολλο 12 του Νόμου στην Ευρωπαϊκή Συνθήκη για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (επικύρωση), 2002 (L. 13(III)/2002)
- Τον Περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Νόμο του 2002 (N.205(I) 2002), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:
  - Νόμος του 2004 (N.191(I)/2004)
  - Νόμος του 2006 (N.40(I)/2006)
  - Νόμος του 2007 (N.176(I)/2007)
  - Νόμος του 2009 (N.39(I)/2009)
- Τον περί Καταβολής Ίσης Αμοιβής μεταξύ Ανδρών και Γυναικών για την Ίδια Εργασία ή για Εργασία στην οποία αποδίδεται Ίση Αξία Νόμο του 2002(N.177(I)/2002) ), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

- Νόμος του 2004 (Ν.193(Ι)/2004)
- Νόμος του 2009 (Ν.38(Ι)/2009) 50
- Τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στα Επαγγελματικά Σχέδια Κοινωνικής Ασφάλισης Νόμο του 2002(Ν.133(Ι)/2002)), όπως τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Νόμο του 2009 (Ν.40(Ι)/2009)
- Τον περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμο του 1997(Ν.100(Ι)/1997), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:
  - Νόμος του 2000 (Ν.45(Ι)/2000)
  - Νόμος του 2002 (Ν.64(Ι)/2002)
  - Νόμος του 2007 (Ν.109(Ι)/2007)
  - Νόμος του 2008 (Ν.8(Ι)/2008) (Αρ. 2)
  - Νόμος του 2008 (Ν.43(Ι)/2008)
  - Νόμος του 2011 (Ν.70(Ι)/2011)
- Τους περί Προστασίας της Μητρότητας (Ασφάλεια και Υγεία) στην Εργασία Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 255/2002)
- Τον περί Γονικής Άδειας και Άδειας για Λόγους Ανωτέρας Βίας Νόμο (Ν.69(Ι)2002) , όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:
  - Νόμος του 2007 (Ν.111(Ι)/2007)
  - Νόμος του 2010 (Ν.11(Ι)/2010)
  - Νόμος του 2012 (Ν.47(Ι)/2012)
- Τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών (Πρόσβαση σε Αγαθά και Υπηρεσίες και στην Παροχή Αυτών) Νόμο (Ν.18(Ι)/2008) όπως τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Νόμο του 2013 (Ν.89(Ι)/2013)
- Τους περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Πρόσβαση σε Αγαθά και Υπηρεσίες (Παροχής Ανεξάρτητης Συνδρομής) Κανονισμούς του 2010 (Κ.Δ.Π. 483/2010)

Τα έργα πρέπει να συνάδουν με τις Κοινοτικές και Εθνικές Πολιτικές για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών οι οποίες συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

α) Οικονομική Ανεξαρτησία των γυναικών συμπεριλαμβανομένης της ισότητας ευκαιριών αναφορικά με την πρόσβαση, ανέλιξη και εκπαίδευση στην εργασία, της εξάλειψης των εκπαιδευτικών στερεοτύπων, της ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας, της συμφιλίωσης της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. 51

β) Ίση Αμοιβή για Ίση Εργασία και Εργασία Ίσης Αξίας

γ) Ισότητα στις θέσεις λήψης αποφάσεων στην πολιτική, οικονομική ζωή στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα

δ) Εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και την προστασία των θυμάτων περιλαμβανομένου της οικογενειακής βίας, της σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο εργασίας και της εμπορίας προσώπων.

### **ΜΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ**

- Οι περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμοι του 2000 έως (Αρ. 2) του 2007
- Οι περί Ίσης Μεταχείρισης στην Απασχόληση και την Εργασία Νόμοι του 2004 και 2007
- Ν.42 (Ι) 2004 Ο περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων Άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμος του 2004
- Ν.59 (Ι) 2004 Ο περί Ίσης Μεταχείρισης Προσώπων Άσχετα από Φυλετική ή Εθνοτική Καταγωγή Νόμος του 2004

#### **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4. Έντυπα που συνοδεύουν την Εκδήλωση Ενδιαφέροντος**

Ο κάθε ενδιαφερόμενος που επιθυμεί να ενταχθεί στο παρόν Πρόγραμμα θα πρέπει, να υποβάλει στο ΤΠ το Έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, συνοδευόμενο από όλα τα απαιτούμενα έντυπα και δικαιολογητικά συμμετοχής:

1. Έντυπο Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος (Έντυπο 1).
2. Συμφωνία Συνεργασίας στην οποία να αναφέρεται η αποδοχή των συνεργαζόμενων ΑΤΑ για συμμετοχή στο παρόν Πρόγραμμα Οικονομικής Στήριξης. Στην ίδια Συμφωνία να καθορίζονται σαφώς: ποια ΑΤΑ θα ενεργεί ως ΑΤΑ-Συντονιστής, ο Υπεύθυνος Συντονιστής καθώς και οι δράσεις που θα υλοποιηθούν από κάθε ΑΤΑ αντίστοιχα.
3. Οργανογράμματα των συνεργαζόμενων ΑΤΑ
4. Υπεύθυνη Δήλωση (Έντυπο 2)

## **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5. Έντυπα που συνοδεύουν τα ενταγμένα Έργα**

1. Υπεύθυνη Δήλωση ανάληψης του κόστους λειτουργίας και συντήρησης του παρεχόμενου εξοπλισμού (Έντυπο 3)
2. Έντυπο Αρχικής Έκθεσης Προόδου
3. Έντυπο Ενδιάμεσης Έκθεσης (εφόσον απαιτηθεί)
4. Σημείωμα παραλαβής παραδοτέων
5. Αίτηση πληρωμής

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6. Υποστηρικτικό υλικό

Υποστηρικτικό υλικό σχετικά με το σχεδιασμό Έργων διαλογής στην πηγή και χωριστής συλλογής Ανακυκλώσιμων και Οργανικών / Βιολογικών Αποβλήτων και Εφαρμογή Συστήματος «Πληρώνω όσο Πετώ (ΠΟΠ)» με προπληρωμένη σακούλα είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στο σύνδεσμο: <http://www.moa.gov.cy/moa/environment>:

- Isotech Ltd Μελετητές-Σύμβουλοι Περιβάλλοντος, 2019. Κατευθυντήριες Γραμμές προς τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την Εγκαθίδρυση Συστήματος Συλλογής Οργανικών Αποβλήτων Κουζίνας
- K. Parpounas Sustainability Consultants Ltd, 2019. Μελέτη για την εφαρμογή Συστήματος «Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ)» στην Κύπρο.

Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών και οι κανόνες για τη Διενέργεια Δράσεων Πληροφόρησης και Επικοινωνίας για Έργα Συγχρηματοδοτούμενα από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία της ΠΠ 2021-2027 βρίσκονται καταχωρημένα στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής Αρχής: [www.structuralfunds.org.cy](http://www.structuralfunds.org.cy)